

TÊPWACIKÂTÊWIN KIKI KWAYASKWÂTISIWIN 1.7 KÎSIHCİKÂTÊW WÎHTAMÂKÊWIN

Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw
Jennifer Moore Rattray, BA, MPA, ICD.D

Canada

Kiki kiskêyihamohiwêwin êwako ohci naspasihikêwin,
mahti kahcitinik: communicationspublications@sac-isc.gc.ca

www.canada.ca/crown-indigenous-relations-northern-affairs

1-800-567-9604

TTY piko 1-866-553-0554

TTY only: 1-866-553-0554

Masinahikan: R118-16/2024Crk-PDF

ISBN: 978-0-660-72216-0 PDF

ISBN: 978-0-660-72123-1

© Ô-Sôhkâtisiwin Kihci-Okimâw Miyikosiwin ohci Kânata, isi
pimohtêstamâkêwin ohci Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin
êkwa Kîwêtinohk Nâkatohkêwin Kânata, 2024

Canada, 2024.

This publication is also available in French under the title:
Rapport final de l'appel à la justice T.7

ASTACIKÊWIN OHCI MAWACIHCIKÊWINA

- 1** Nakiskâtohtawin
- 3** Iyikohk Nitawêyihtâkwan kiki Waskawîwin êkwa Nâkatêyihtamowin
- 6** Ôma Wiyastêwin kiki Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7
- 10** Kihci Mâmawapiwina êkwa Mâmawohkamakêwina
- 17** Kihci pakosêyimowina
Ohcîwina êkwa Pimohtêmakisiwin awa Onâtamâkêw Ohtiskawiskamowin Miyikosiwin Pîkonikâtêwina Nahâpahtamowin isi Kistêyihtâkwan Tawâwina êkwa Mawinêskâkêwina
Nânapâcihcikâtêw Mêkwâc Nâkatêyihtamowin Itâpacihcikana
- 27** Kawotiniikêwin Sôhkâtisiwin êkwa Apiwin: Itêyimowina Ta tastawastahk Pakosêyimowina ohci Miyikosiwin Miciminikêwak
- 43** Kîhtwâm Yahkohtêwina: 'Kahkiyaw Kiyanân Ki Nakatwêyihtamowinâw'
Yahkohtêwin isi Pimohtatâwin
Itêyihtamowin Pimohtatâwin Oyêyihcikêwin
- 48** Êkwa iskwêyanihk
- 50** Iskêyanihk pîkiskwâtamowina

NAKISKÂTOHTAWIN

Ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkémowin isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak êkwa Iskwêsisak nôkohtâwak sa Kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin ispîhk 2019, asici 231 Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin oyâpahtamowin ta-nâkatohkâcihcikâtêk kihci itôcihcikêwina êkwânima sîtoskam mâyi-tôtamakêwin asicâyihk Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân iskwêwak, iskwêsisak, ahcahkwiniwîniw mîna ka-isi-itêymisohk nisitawêyihkâkosiwin ayisiyiniw. Isi Okimâwiwinahk Kakwêcihkémowin mâmiskôtam,

“Yahkohtêwina ta-pônipayik mîna ta-nakinikâtêk ôma mêscihtâsiwin piko êka mâmaskâci-astamêyikohk ispîhki mâmawipicikêwin ohci pamihcikêwina êkwa isîhcikana êkwânihi ka-atoskêmakahki ta-kanawêyihcikâtêk sâkocihiwêwin mâyi-tôtamakêwin kiki aniskaciwin.”

Mêkwânohk êkwânihi, **Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7** têpwâtêw okimânâhk, kâ-piskihtahtâhk, êkwa tipahaskanihk okimâwak, isi nahêyihkâkosiwin asici Nêhiyawak, ta-kistascikâtêk Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw asici tipêyihcikêwin isi kahkiyaw sa itêhkêskamikohk tipêyihcikêwina, mîna ta-kistascikâtêk Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin.

Ôma Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin, nawac piko awasimê, kwayaskastam asici ka-wîhcikâtêkîhk kistêyihkâkosiwina ka-nisitohtawêhk ohci Kihci-Okimânâhk Kânata. Isi Kihci Okimâw ohci Kânata, Mîtoni Okimâwêyihkâkosiw Justin Trudeau, ka-wîhcikâtêk ohci Okimâwiwinahk Nêhiyawak Kîsikâw ispîhk 2017:

“Namôy wâhkôhtowin iyikohk ayiwâk kistêyihkâkwan isi Kânata ispisci wâhkôhtowin asici Nêhiyawak... Ni-pakosêyimonân kwayaskwêyihcikêyahk isi Nêhiyawak opimatisiniwâw – ta-kipahamahk pimatisiwin-manâcihcikêwin tawâwina, sîtoskâkêwin ayiwâk âsawi-tipêyimisowin, mîna ta-osihtâwin nahipayiwina ta-mâmawi-atoskêhk isi pah-pêyakwan pakosêyimowina.”

Êkwa ayiwâkês, ôma itasiwêwin masinahikan¹ kiki kihci-kamik ohci Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin êkwa Kîwêtinohk Nâkatohkêwin kiskinohtahiwêwin awa Okimâw ta-pimohtatât Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw mîna wiciwâkanihtowin asici Nêhiyawak ta-nîkânastât sa miyikosiwin mîna pisiskâpahtam êkwânima “wâkôwîcihiwîwin namôy ta-kî-ispayin êka asici tâpwîwin êkwa ki-Okimâwiminâw ta-âhkami nîkânipayihkâkosiwin isi êkwânima tâpwîwin. Isi Okimâhkânak, itahto kiyaw kitatoskênaw ta-pihkohtâyahk ôma atoskêwin, nanapo iyinito mîna isi ayisiyiniw.” Pisiskâpahtamowin ôma **“mâmaskâci ayakaskâwa pakwâcihcikêwina mîna pîtosêyihkâkosiwin ka-âhkami kakwâyakapiyiwa pîhki nanâtohkoskânêsiwin ohci pêyakoskânîwin, asici tastaw ki-tasihkêwinâna,”** ôma itasiwêwin masinahikan âsônê kiskêyihkâkosiwina ka-pimohtatâhk ohci 2021 Okimânâhk Pimohcêskanas isi ta-Nâkatohkâcihcikâtêk Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak êkwa 2SLGBTQQIA+ Ayisiyiniw² mîna ta-nikanipayihkâkosiwin ôma **2021 Okimâwiwinahk Pimipayihkâkosiwin** isi kihci pakosêyimowina.

Kîsihtâwin ôma itasiwêwin, ispîhk Kîsê-pîsim 2023, Kihci-Okimânâhk Kânata mâwacihtamâkêw nakayâskamohtahitowin Okimâwiwinahk Wâsakâmi-apiwîniw³ ohci Nêhiyaw

Onîkânêwak êkwa Pimohtêstamâkêwak mîna Okimânâhk-Kâ-piskihtahastâhk-Tipahaskanihk Okimâhkânak ohci Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQI+ Ayisiyiniw. Ita wâsakâmi-apiwin, awa okimânâhk Okimâw ohci Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin êkwa Kîwêtinohk Nâkatohkêwin Kânata (CIRNAC) wîhtamâkêw nawasônîkêwin ohci **Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw** ta-mêkihk kakêskimiwêwin mîna itêyimowina ohci pimohtatâwin Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7, mîna âsônê wiyawinikêwin ohci Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw.

Awa Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw nisitawinam nîkânastamâkêwin ohci Awa Okimâwêyihâtosiw Gary Anandasangaree, Okimâw ohci Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin, êkwana pisiskêyihâm kiki pimohtatâwin atoskêwin isi Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 nîkânîhk. Awa Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw mîna nisitawinam nîkânastamâkêwin ohci Awa Okimâwêyihâtosiw Marc Miller, kayahî Okimâw ohci Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin mîna mastaw Okimâw ohci Pîtatowêw, Pîtosiyiniws êkwa Otasihkêwin, kiki nisitawinamowin kihîyihâtowanowin ohci, mîna sipwêpitamowin atoskêwin ohci, Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7. Sîtoskâkêwin ôma Atoskêwîkamik ohci Okimâw Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin êkwa kihci-kamik mîna itataminâwin nisitawinamowin, êwako mîna âhkamêyihâtowin ohci MMIWG Ômasinahikêsis.

Awa Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw âcimostakêw kêhciwâk isi awa Okimâw mîna âsawi-tipêyimisow ohci okimânâhk okimâwiwin, asici itasiwêwin ta-nakiskahk asici okimâwiwinahk êkwa itêhkêskamik Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, asici mîna mêkwâc okimânâhk nâkatêyihâtowin ihtâwina, okimânâhk

kihci-kamikwa, êkwa kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk nîkânastam kihci-kamikwa kiki Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, Ahcahkowinâniwiw mîna Ka-isi-itêymisohk nisitawêyihâtosiwin Ayisiyiniw (MMIWG2S+) ta-mamawina kiskêyihâtowin mîna ta-mêkihk kakêskimiwêwin êkwa itêyimowina isi ati-nîkânîhk.

Ôma wîhtamâkêwin nôkosîstam mâmawapiwina, asici mâmawohkamakêwina mîna kêhcinahowina asici Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân mâmawohkamâtowina êkwa okimâwak, Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, êkwaniki âhkamêyihâtowin isi MMIWG2S+, mîna sakasihk, ôcênâsihk, êkwa kîwêtinohk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, kahkiyaw akimawak asici wîtotîmâkanak êkwa paspîwiwiniwak, ayiwâkês wâh-wâpahtamowin ôma iyikohk nitawêyihâtowan kiki, mîna mâkohtâwina kaw-otiskawîkam ohci, Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7. Kakêskimiwêwin êkwa itêyimowina ohci wiyawinikêwin ôma Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin êkwânihi awasitê oyâpahtamowin ohci Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw.

Ka-isi kîhkânâkohtât mâmawohkamakêwina, oskayi Nêhiyaw-nisitawêyihâtowin ayisiyiniw omiyikosiwin pamihâwin nitawêyihâtowan ta-nîkânastât kîsihtâwin ôma miyikosiwin ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak, mîna âsônê Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ (ahcahkowinâniwiw, nôcihiskwêwêw, nôcihinâpêwin, ahkwâtisiwin, êyihkwêw, iyîhkêwêw, kakwêcimowin, nôcihiskwêwêwin/nôcinâpêwêwin, ahkwâtisiwin, mîna asici kotaka ka-isi nawasona ayisiyiniw sa âsawi-nisitayimisowin) ayisiyiniw, piko itê ka-wîkicik mîna kiyam piko isi ka-itêymisohk.

IYIKOHK NITAWÊYIHTÂKWAN KIKI WASKAWÎWIN ÊKWA NÂKATÊYIHTAMOWIN

Wîtotîmâkanak tipêyihâtosiwak ka-kî-wanihacik osâkahikana mîna Nêhiyaw onîsohkamâkêwak ka-isi kîhkânâkohtât pîkiskwâtamowin sâpô ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowin mîna mâmawohkamakêwina paminikêwin isi Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 kî-tâpwêyihamwak **apsîs nânihkêyimowin mâmawipicikêwin ohci kwêtamawin nâkatêyihamowin**. Kî-mâtinamâkêwak êwako onîkânâohtêw opaminikêwak namôy osîhcikâtêw nânihkêyimowin. Âhkami mâmiskôciikâtêwin namôy osîhcikâtêw nânihkêyimowin. Pîkiskwêwina ka-sâkaskinêkikh asici miyo âpacihowina namôy osîhcikâtêw nânihkêyimowin. Mastaw ispîhtayakaskâw kanawâpahcikâtêwin êwako yahkohtêwin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin ohci CBC⁴ kîsêyiham êkwânima **nîso piko ohci 231 Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin kîsihcikâtêwa**, êkwa ayiwâk âpihtaw iyikohk nânitaw namôy mâcihtân. Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak wîhtamwak sâpô mâmawohkamakêwina paminikêwin êkwânima atoskêwin ohci iskopayihcikana 231 Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin piko ta-mâcihtahk, êka ta-pêhow awasimê kiki Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 ta-pimohtatâhk.

Ôma Kihci-okimâw-apiwin isi Nêhiyawak,⁵ Nêhiyaw Kwayaskwâtisiwin Kakwêcihkêmowin,⁶ Tâpwîmakan êkwa Wâkôwîcihiwîwin Mâmawohkamakêwin ohci Kânata,⁷ êkwa Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowin⁸ kahkiyaw pîkiskwêwak ê-ayakaskâki sôhkêyihamowina ohci ayakaskâwa kwêskastâwin êkwa isi atiht itahkamikisiwin, ayiwâk âsônê ohci nitawêyihamowin kiki nâkatêyihamowin. Oki Nêhiyaw Kwayaskwâtisiwin Kakwêcihkêmowin ohci Manitoba (AJI) kî-osîhcikâtêw ispîhk 1988 ta-kakwêcihkêmohk isi ohci itahkamikisiwina wâsakâmî nipahtâkêwin ohci Helen Betty Osborne mîna ka-pâskiso J.J. Harper ohci Wînipêk Simâkanisa. Ôma pîkiskwâtamowin ohci nâkatêyihamowin, oki AJI pisiskâpahtam êkwânima namôy piko kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin pwâtawihow kiki Nêhiyawak — sôskwâc kî-anwêyihamowêw kwayaskwâtisiwin. Pîhci Kihci-okimâw-apiwin isi Nêhiyawak (RCAP), kiko wîhtamâkêwin ispîhk 1996, Pimohtêtamâkêwak pisiskâpahtamwak kihtêyihâtwanowin ohci mînopayihâtawin okimânâhk mîna sôniyâhkêwin sâkôcihiwêwin ta-sîtoskahk mêskotastâwin êkwa nâkatêyihamowin. Ayiwâk 25 askiy aspin ôma RCAP pakitinam sa wîhtamâkêwin, têpwacikâtêwin kiki pahkân Sôniyâwi-okimâw ka-pisiskêyihcikêw isi Nêhiyawak namôy kî-kîsihtân.

Okimâwiwinahk Nâkatawêyimêwin sa 2004 wîhtamâkêwin Kwâsihâwak Kiwîtisânak: Ayisiyiniw Omiyikosiwin Ayâsihtamowin isi Mâyi-tôtamakêwin êkwa Pîtotêyimowin asicâyihk Nêhiyaw iskwêwak pîhci Kânata,⁹ êkwa British Columbia sa 2012 KÎWÂTÊYIMOWIN — Ôma Wîhtamâkêwin ohci Namatêwak Iskwêwak Nôkosîstamâkêw isi Kakwêcihkêmwîn,¹⁰ êkwânihi nîso âcimostakêwina kistêyihkêwan ta-kiskinawâpahcikâtêk mîna pasikônawîn mômêyihcikêwin ohci miyikosiwin pîkonikâtêwina, pîtotêyimowin, mîna mâyi-tôtamakêwin êkwânima nîkânastam isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQIA+ Ayisiyiniw. Pîhci ôma kîsihcikâtêw wîhtamâkêwin ohci Tâpwîmakan êkwa Wâkôwîcihiwîwin Mâmawohkamâkêwin ohci Kânata (TRC),¹¹ nôkohtân ispîhk 2015, Paspîwiyniwak nitawêyihkêwan nâkatêyihkêwin mîna pakitêyihkêwan 94 Têpwacikâtêwin isi Papâsi-Wâskâwêwin¹² — kiko mitoni, isi wayawîtimayihk wîhtamâkêwin mîna kanawâpahcikâtêwin, êka cêskwa kî-kîsihtân.¹³ Isi wîhtamâkêwin¹⁴ ohci Yellowhead Kiskinwahamâtowikamik kî-pisiskâpahtam, "[N] anâtawiskâkêwin piko ta-kî-ispayin mwêstas ispîhk tâpwîwin, êkwa kwayaskwâtisiwin mîna nâkatêyihkêwin kiki kîkwây ka-kî-ispayik isi awâsisak êkwânihi ayiwâkihtakonwa isi ôma paminikêwin" (p. 39).

Kahkiyaw ôhi âcimostakêwa, isi pisiskâpahtamowin pîhci ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwîn sa Aciyaw Wîhtamâkêwin, kîsêyihkêwan êkwânima ôhi maskawêyihkêwin ta-nakinikâtêk mâyi-tôtamakêwin piko ta-kî-nîkânîstamakihk ohci âsawi-âhkamêyihkêwin Nêhiyawak, mâmawâyâwinihk, êkwa Tahtoskânêsiwak, mîna nîkâninikâsowin ohci wîtotîmâkanak tipêyihkêwin êkwa paspîwiyniwak.¹⁵ Ôhi Tâpwîwina pîhci ôhi âcimostakêwina, asici ôma kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin ohci Quebec sa Viens Nôkosîstamâkêw,¹⁶ sîhkihêmwîn ka-natawêyihkêwan nâkatêyihkêwin ta-mêskotastêkihk — nama kîkwây astamêhk ispisci kwêskinâkohtâwin — kiko kikinikâtêwa wiyastêwina ta-sîtoskâhk nâkatêyihkêwin.

“

Ki nitawêyihtênaw ayiwâk ispisci
mâmitonêyihtamowina, ki nitawêyihtênaw
wiyastêwin mêskotastâwin,

Êkwayikohk êkwa.

Atoskêwin êwako kêhciwak ayâsîhtam isi
MMIWG2S+ êwako kistêyihtcikâtêw mîna namôy
êyikohk êkwa ka kî pêhonaw kiki pamihcikêwin
mêskotastâwin mêkwâc Nêhiyaw iskwêw
âhkami wanihtâwak opimatisiwna. Sêmâk
maskawêyihtamowina piko ta pimohtatâhk ta
âciwînikâtêk ôma âyimihiwêwin.

”

ÔMA WIYASTÊWIN KIKI TÊPWACIKÂTÊWIN KIKI KWAYASKWÂTISIWIN 1.7

Kîhkâ tipâpêskotân tawâwina¹⁷ isi pimâtisiwin pakosêyimowina, miyw-âyâwina nayêhtâwipayiwin, kiskinwahamâkêwin, kaskihcikêwin, mîna kékâc kahkiyaw kotak tipâpêskocikan êkwânihi kêhcinâhiwêwina êwako mêkwâc ayisiyiniw omiyikosiwin nâtâmostawêwin âpacihcikana namôy iyikohk ta-nâkatêyihthak miyikosiwin ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak, mîna âsônê ohci Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw.¹⁸ Ôma pîkiskwâtamowin ohci MMIWG2S+, sôhkêyihthakwan êwako kiskêyihthamohiwêwin ohci Kânata otasihkêwin Iskwêw-nipahtâkêwin Wâpahtamowin kiki Kwayaskwâtisiwin êkwa Nâkatêyihthamowin¹⁹ ita Kihci-kiskinwahamâtowikamikohk ohci Guelph mîna kotaka, sîhkiskam ôma osâmi-ayiwâkipayiwin itowahk ohci mâyi-tôtamakêwin. Ka-isi tâpwîmakahkihk ôhi ka-kîhkânâkwahki, mîna ka-isi miskikâtêk ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwowin isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak êkwa Iskwêsisak,²⁰ pakwâcikêwin, nâpê-sôhkisiwin, kakêpâtisiwin, êkwa pîtotêyimowin kispakastêwa pîhci ki-pamihcikêwina mîna wiyastêwina, êkwa ohpikowina âyimihowin êwako mêscihtâsiwin.

Ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwowin isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak êkwa Iskwêsisak mâcihtân sa atoskêwin ispîhk 2016, osihcikâtêwin isi pahki ohci TRC sa Têpwacikâtêwin isi Nânihkêyimowin 41.2, kiko kiskinwahikêw kihci-okimânâhk ta-kistascikâtêk askininahk kakwêcihkêmwowin ohci "tôcikêmakanowin, êkwa nanâtawihtâwin kiki, ôma osâmi-ayiwâkipayiwin awahkânihkêwin ohci Nêhiyaw iskwêwak êkwa iskwêsisak" têtâpahtamowin "ayakaskâwin" ohci mâyi-tôtamakêwin pisiskâpahtamowin pîhci TRC sa Kiskisototâkêwinmasinahikan.

Mâh-mâmawi, mitanaw askiy atoskêwina ohci wîtotîmâkanak tipêyihthakosiwak êkwa paspîwiyniwak kâyapic natonikêwak kiki kwayaskwâtisiwin ka-sîhkimikâtkêk paminikêwin êwako ka-sisiwêpayik. Ôma itasiwêwin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwowin kî-ayakaskâw mîna âyiman, asici wîhtamâkêwina ohci âyâtastêwa itocikêwina kahkiyaw itowahk ohci mâyi-tôtamakêwin asicâyihk Nêhiyaw iskwêwak êkwa iskwêsisak, asici ahkwâtisiwin mâyi-tôtamakêwin, mîna wâh-wâpahtamowin wahki-itâtisowina, sôniyâhkêwin, nêhiyawîhcikêwin, pamihâwina, mîna pêci-nâway kayas itocikêwina êkwânihi ka-wîcihât isi mâyi-tôtamakêwin ka-âhkami môsihocik Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân iskwêwak êkwa iskwêsisak pîhci Kânata.

Isi tipêyimowin asici sa Tâpwîwin-Mâmawihitowak paminikêwin, kiko iyikohk kékâc 3,000 ayisiyiniwak ka-pîkiskwâtamwak mîna mâtinamâkêw sa kiskêyihthamowina sâpô mâmawâyâwinihk mâmawapiwina, wîhtamâkêwina, kiskinwahikêwin mâmiskôcikâtêwina, ôma Kiskisototâkêwin Âcimowasinahikan, êkwa ohci Mawinêhikêwak asici Mâmawohkamakêwin, asici mîna âhkamêyihthamowin kiskinwahamâkêwina ta-wîci-nîsôhkamâtohk Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin asici êkwânima mitoni ka-mâkohtâcik, ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwowin osihtâwak Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 ayis **wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyniwak wîhtamwak isi Kakwêcihkêmwowin êwako namôy kîkwây wêhci, êka-mawinêskâkêwin, âstamêpitamâkêwin isi wiyawâw ta-nâkatohkâcikatêk wanitotamâkêwina pîhci okimânâhk pimipayihthâwina êkwa pamîstakêwina êkwânihi ka-itôtamakahk miyikosiwin pîkonikâtêwina.**

Isi ayâsîhtamowin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkémowin sa Kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin, Kihci-Okimânâhk Kânata kwayâcihtâw wiya-ikouhk sa ayâsîhtamowin: Ôma Okimânâhk Pimohcêskanas,²¹ Kihci-Okimânâhk Kânata sa wîcihiwêwin isi Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin. Itasinahikatêw ôma okimânâhk asotamâkêwina ta-kisipîmakan mâyi-tôtamakêwin asicâyihk Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw. Ki-kiskêyihitamohiwêw nâkatêyihitamowin êwako kihci pakosêyimowin sâpô miyw-âyâwin êkwa kwayaskwâtisiwin.

Isi pahki ohci miswêyâwin, ôma Okimânâhk Pimohcêskanas êwako oyâpahtamowin ta-wîcihiwêhk isi 2021 Wanhiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQA+ Ayisiyiniw Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin, wîci-osihtâwak mâmawi asici Okimâwiwinahk Wîtotîmâkan êkwa Wâsakâmî Paspîwiyiniwak êkwa têpakêyimow wîcihiwêwak. Ôma kwayaskowêwin ayiwâk kêhciwâc nâkatohkâtam kîhtêyihâtakwanowin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 êkwa ohci nâkatêyihitamowin ayiwâk nawac. Tâpiskôc, sîtwâskwahikan ohci Okimâwiwinahk Wîtotîmâkan êkwa Wâsakâmî Paspîwiyiniwak êwako nâkatêyihitamowin ta-kêhcinahow êkwânima itêyimowina mîna sêwêpicikana pasci mitanaw askiy mîna isi ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkémowin êkwânihî iyawis pimohtatân. Isi pisiskâpahtamowin pîhci sa nîkânitwêwin

ôma masinahikan, "Ôma paminikêwin êkwa itôtamâkanowin piko ta-ayâhk nâkatêyihitamowin âpacihcikana ta-astêkihik ta-tipahikâtêk kwêskinâkohtâwin."²² Ayiwâkês, pêyak tastaw oyâpahcikâtêwin ohci Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin, asici mîna ka-masinahikâtêk aciyaw-iyikohk nîkânêyihâtakwan, asici ôma **kisiskâpayihcikêwin ohci okimâwiwinahk Nêhiyawak omiyikosiwin nâkatêyihitamowin itâpacihcikan ka-itâpahtam Nêhiyawak omiyikosiwin** êkwânima asici kaskihtamâsowin, Tipahamâtowinihk, êkwa Ostêsimâwoyasiwêwin miyikosiwin, kiko mîna ispîhtêyihâtakwan isi Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7. Ôma Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin têpwacikêw kiki pisiskêyihcikêwak, tâpiskôc Nêhiyaw Onâtamâkêw, Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin, ahpô simâkanis pisiskêyihcikêwak ta-nôkosîstam pakosêyimowina ohci wîtotîmâkanak, paspîwiyiniwak, êkwa mâmawâyâwinihk isi ka-nôcihtâhk mîna nâkatohkâtamowin âtawêyihitamowina ohci kakayêsitotamowin ahpô pîkonikâtêwin miyikosiwin.

Ôma MMIWG2S+ Sakasihk Nêhiyaw Nânihkêyimowin Mâmawihitowin êkwa 2SLGBTQQA+ Mâmawihitowina Okimâwiwinahk Pimipayihtâwina itasinahamwak nâspic itêhkêskamikohk mawinêskâkêwina asici kâsînamowin ohci miyikosiwin, asici mîna nahipayiwina mîna maskawêyihitamowina pîhci sakasihk wiyastêwin, kiko ta-mâmitonêyihcikâtêk isi otatoskêwin ohci Onâtamâkêw.

Isi kayahî atoskêwina kîhkâ-kêhcinâhiwêw, ôma pîkiskwâtamowin êwako nanapo ohci nâkatêyihitamowin êkwa ohci Nêhiyaw mîna ayisiyiniw omiyikosiwin. Kahkiyaw ayisiyiniwak ayâw **ayisiyiniw omiyikosiwin**. Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna ayâw kaskihtamâsowin, iyinito **Nêhiyaw miyikosiwin** êkwânima pimiciwan ohci sa ihtawin isi Nistam Ayisiyiniw ohci askiy anohc ka-kiskêyihakwahk Kânata, êkwa mêkwayês ôhi iyinito miyikosiwina asici kihci nisitawinâkêwin ohci Nêhiyaw iskwêwak isi tipiyawê miyikosiwin miciminikêwak. Ôma asici mîna kaskihtamasowin tipêyimisowin sâpô âsawi-tipêyimisowin isi itâpahtamowin tâpiskôc tipêyimisonâniwan, askiy, âpacihcikana, êkwa nêhiyawîhtwâwin. Nêhiyaw miyikosiwin, wiyasiwêwina, êkwa kihci nêhiyawâtisiwin nisitawinakwana ohci Pâhki 35 ohci Ostêsimâwoyasiwêwin, 1982²³ mîna âhkami wîhtamâkêwin isi Kihci-wiyasiwêwinohk ohci Kânata, tâpiskôc mîna Tipahamâtowinihk miyikosiwin.

Êyiwêhk oskayi êkwa ayakaskâwa asotamâkêwina tâpiskôc ôma Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw Wiyasiwêwin

(UNDA) , kihci itâpacihcikan kiki otitwêstamâkêwin ohci Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw mêkwayês Kânata otasihkêwin wiyasiwêwin, ôma miyikosiwin ohci Nêhiyawak namôy tâpitaw nisitawinakwana ahpô ê-kihçeyimohk ê-kihçeyimohk ohci okimânâhk kiyâm âta âhkwakihtêw, kinwêsîs, kwêskasiwêwina. Mêkwânohk sa oyasiwêwina, UNDA âhkamêyihitam Kânata ta-natonikêt, isi mâmiskôcîkâtêwin mîna mâmawohkamâtowin asici Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak, towihkâna nisitohcîkâtêw isi kanawêyihcîkâtêwin, pisiskêyihcîkêwin, mêskotastawin, ahpô mînosihawin ahpô kotak nâkatêyihitamowin towihkâna êkwânima ta-wîchihwêhk isi pihkohtâwin ohci êkwânihî mawinêhikêwina.

"Mahki. 1.7 êkwako ôsâm misâw."

"Ôma mâskôt astêw ta-âstêwêpaha kakwâtakihtâwin."

"Mitoni miywâsin mîna nahiyikohk nawasonikêwin."

"Pêci-nâway kayas ta-mînosihawin ôma misakâmê."

TÊPWACIKÂTÊWIN KIKI KWAYASKWÂTISIWIN 1.7:

Ê-natomâyâhkik okimânâhk, kâ-piskihtahastâhk,
êkwa tipahaskanihk okimâwâk, wîcêhtowin asici
Nêhiyawak, ta-kistascikâtêk Okimâwiwinahk
Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw,
asici tipêyihcikêwin isi kahkiyaw itêhkêskamikohk
tipêyihcikêwina, êkwa ta-kistascikâtêk Okimâwiwinahk
Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin.

Awa onâtamâkêw êkwa oyasiwêwin piko
âsawi-tipêyimisow ohci okimânâhk mîna ta-ayâw
tipêyihcikêwin ta-otihtikot âtawêyihtamowina ohci
Nêhiyawak asici mîna Nêhiyaw mâmawâyâwinihk
êwako nisitohcikâtêwin isi Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw
omiyikosiwin pîkonikâtêwina, mîna ta-pamîna iyawis
mîna âsawi-tipêyimisow kanawâpahcikatêwina ohci
okimânâhk pamîstakêwina kiki Nistam-Iyiniwak,
Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna
mâmawâyâwinihk ta-kêhcinâhow nahêyihtowin asici
ayisiyiniw êkwa Nêhiyaw miyikosiwin wiyasiwêwina.

Awa onâtamâkêw êkwa oyasiwêwin piko ta-mêkawit
iyikohk wîcihiwêwina ta-kîsihtât sa itasiwêwina
amîna piko mêcimwâci.

KIHCI MÂMAWAPIWINA ÊKWA MÂMAWOHKAMAKÊWINA

Ôma wiyêyihcikêwin ohci mâmawapiwina êkwa mâmawohkamakêwina ohci Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw kî-mâcihtân ipsîhk Ayîki-pîsim 3, 2023, mîna kî-kikinikâtêw osâm piko cikâstêpayicikanisîhk mâmiskôcikâtêwina asici **ayiwâk 600 ayisiyiniw pimohtêstamwak ayiwâk 125 mâmawohkamâtowina êkwa okimânâhk** asici okimâwiwinahk êkwa itêhkêskamik Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, asici mîna iyikohk mêkwâc okimânâhk nâkatêyihamowin ihtâwina, kihci-okimânâhk kihci-kamikwa, mîna kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk MMIWG2S+ nîkânastam kihci-kamikwa. Nistamêyimâkan kâhcitinatowin masinahikan kî-mêkîhk ohci CIRNAC MMIWG Ômasinahikêsîs, mîna ayisiyiniw êkwa mâmawohkamâtowina kî-astân ka-isi itêyihâtwa ohci mâmawapiwin onîsôhkamâkêwak, mêkwayês êka iyikohk têpi-kîsikâwin ohci itasiwêwin. Mâh-mâwaci ohci mâmawapiwina êkwa mâmawohkamakêwina ihtakonwa apiscî ayisiyiniw mâmawihitowina ta-pakitinikâtêk kiki ê-kîskâyawâki mmâmiskôcikâtêwin iskoyikohk nîso mîna âpihtaw tipahikan isko. Nistamêyimâkan mâmawapiwina êkwa mâmawohkamakêwina

kî-pimitisahikâtêwa ohci kêhcinâc mâmawapiwina asici Nêhiyaw mâmawohkamâtowina êkwa okimânâhk ta-kêhcinâhow mîna kâsispôhtêmakekan ka-wîci-osihtâwak itêyimowina. Mâmawapiwina asici Nêhiyaw mâmawohkamâtowina êkwa okimânâhk mîna asici ka-mâkohtâcîc wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak.

Kahkiyaw nihtâwêyihamowina pîhci ôma wîhtamâkêwin êwako kiskinohtahiwêwin êkwa kakêskimiwêwin ohci wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyiniwak, mîna Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân onikânêwak mîna otasihkêwak ka-mâtinamâkêcîc awasimê ispayiwin, sa Tâpwîwina, mîna sa pakosêyimowiniwâw êkwânima ta-ihakon nâkatêyihamowin mîna ta-mêskotastêkîhk.

Êkwa ayiwâkês, mihcêt ayisiyiniw ohci êka-Nêhiyaw nâkatêyihamowin ihtâwina êkwa okimânâhk mîna kî-kisêwâtisi-mêtinamâkêw sa itâpisiniwin. Ôma oyêyihamowin, kisêwâtisiwin, mîna akâwâtamowin ta-wîcihiwêhk isi mêskotastêwin êwako mitoni ispihtêyihâtakwan mîna ataminâwin.

Okimâwiwinahk Nêhiyaw Mâdawohkamâtowina

- Mâdawapiwin ohci Nistam-lyiniwak – Iskwêwak sa Mâdawapôwîkamik
- Ayaskîmow Tapiriit Kanatami
- Âpihtawikosisân Okimâwiwin Mâdawapôwîkamik
- Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâdawohkamâtowin ohci Kânata mîna mâh-mâdawi iskwêwak sa mâdawohkamâtowina
- Pauktuutit Ayaskîmow Iskwêwak ohci Kânata
- Kâkikê Iskwêwak Ômasinahikêsîs
- Okimâwiwinahk Mâdawohkamâtowin ohci Otôtêmiwi-kamikwa asici pimohtêstamâkêwak ohci Otôtêmiwi-kamik asamonwa kamikwa êkwa kâ-piskihtahastâhk-tipahaskanihk mâdawohkamâtowina
- Kihci-mâdawapiwin ohci Nêhiyawak
- Nîso-ahcahkowinâniwiw isi Waskawîmakan Pêyakoskânîwin
- MMIWG2S+ Sakasihk Nânihkêyimowin Mâdawihitowin- Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin
- Okimâwiwinahk Wîtotîmâkan êkwa Paspîwiyiniwak Wâsakâmî – Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin
- 2SLGBTQIA+ Mâdawihitowina- Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin
- Les Femmes Michif Otipemisiwak
*nîkânî mâdawapiwina

Itêhkêskamik Nêhiyaw Mâdawohkamâtowina

*nâh-nâway

- Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâdawohkamâtowin ohci PEI
- Amautiit Nunavut Ayaskîmow Iskwêwak sa Mâdawohkamâtowin
- Mâdawapiwin ohci Nistam-lyiniwak Quebec – Labrador
- BC Nistam-lyiniwak Nîkânastamâkêwin Mâdawapôwîkamik- BC Mâdawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, Nistam-lyiniwak Wâsakâmi-apiwin, Mâdawipayiwiniw ohci British Columbia Okimâhkânak
- BC MMIWG2S+ Mâdawinitowin asici pimohtêstamâkêwin ohci wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak, Okimâwiwinahk Nâkatawêyimêwin, BC Mâdawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, BC Wâsakâmî Miyw-âyâwin, BC Wîtotîmâkan Pamîstakêwina, BC Mâdawinitowin ohci Atoskêwin, BC Nistam-lyiniwak Wâsakâmî Kwayaskwâtisiwin, BC Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâdawohkamâtowin, Tastaw Sâkâstênohk Iskwêwak sa Kamik, Nistam-lyiniwak Wâsakâmi-apiwin, Nêhiyaw Oyasiwêwinohk Otatoskêw êkwa Kakêskimiwêwin Mâdawohkamâtowin ohci BC, Ohcikawâpiwin isi Pakosêyimowin Pêyakoskânîwin, Mâdawipayiwiniw British Columbia Okimâhkânak, Vancouver Nêhiyaw Mâdawâyâwinihk Simâkanisiwin Kamik, êkwa Pahkisimotahk Akâmashk Nîpiy
- Tastaw Sâkâstênohk Iskwêwak sa Kamik

- Giganawenimaanaanig Manitoba MMIWG2S+ Pimohtatâwin Mâmwihitowina asici pimohtêstamâkêwin ohci wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak, Ôtênâw Wînipêk, Kâkikê Iskwêwak Ômasinahikêsîs, Ka Ni Kanichihk, Ma Mawi Wi Chi Itata Kamik, Manitoba Keewatinowi Okimakanak, Manitoba Pîsimwa Pîkiskwêwina, Kâ-piskihtahastâhk ohci Manitoba, Sâwanohk Okimâhkân sa Mâmwohkamâtowin, Opâskwêyâhk Wîtotîmâkan Wîcihiwêwin Kamik, Tunngasugit, Kihci-kiskinwahamâtowikamikohk ohci Manitoba, êkwa Wahbung Abinoonjiiag
- Nêhiyaw iskwêwak ohci Wabanaki Tipahaskanihk
- Kiskinwahamâtowikamik kiki Nîkânastâmowin ohci Nêhiyaw Iskwêwak
- Inusâpôluit Itêhkêskamik Tasihkêwin
- Manitoba Pîsimwa Pîkiskwêwina Inc.
- Âpihtawikosisân ohci Alberta
- Âpihtawikosisân ohci BC
- Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâmwohkamâtowin ohci NWT
- Nêhiyaw Iskwêwak sa Nâtâmototamowin ohci Montreal
- New Brunswick Nêhiyawak Mâmwapôwîkamik
- Newfoundland êkwa Labrador mîna Nunatsiavut itêhkêskamik MMIWG2S+ onikânêwak asici pimohtêstamâkêwin ohci wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak, AnânauKatiget Tumingit Itêhkêskamik Ayaskîmow Iskwêwak sa Mâmwohkamâtowin êkwa Newfoundland Nêhiyaw Iskwêwak sa Kiyikawêpayiwin
- Ontario Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâmwohkamâtowin
- Prince Edward Island itêhkêskamik MMIWG2S+ onikânêwak asici pimohtêstamâkêwin ohci Mi'kmaq Mâmwinitowin ohci PEI êkwa Nêhiyaw Mâmwapôwîkamik ohci PEI
- Quebec Nêhiyaw Iskwêwak / Femmes Autochtones du Quebec
- Kisiskâciwani-sîpiy itêhkêskamik Nêhiyaw mâmwohkamâtowina êkwa MMIWG2S+ onikânêwak asici pimohtêstamâkêwin ohci wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak, Nêhiyaw Otôtêmiwi-kamikwa ohci Kisiskâciwani-sîpiy, Tastaw. Sakasihk Âpihtawikosisân Inc., Mâmwinitowin ohci Kisiskâciwani-sîpiy Nêhiyaw Tahtoskânêsiwak, Iskwewuk E-wichiwitohcik (Iskwêwak Wîci-pimohtêwak), Âpihtawikosisân ohci Kisiskâciwani-sîpiy, Kisiskâciwani-sîpiy Nistam-Iyiniwak Iskwêwak sa Nôkosîstamâkêw, êkwa Nîso-ahcahkowinâniwiw isi Waskawîmakan
- Iskwêwak ohci Kisiskâciwani-sîpiy Nêhiyawîhçikêwin Kiyikawêpayiwin Inc.

- Yukon itêhkêskamik MMIWG2S+ onikânêwak asici pimohtêstamâkêwin ohci wîtotîmâkanak tipêyihâtakosiwak, ôma Liard Nêhiyaw Iskwêwak sa Pêyakoskânîwin, Yukon Kakêskimiwêwin Mâmawapôwîkamik ohci Iskwêwak sa Âyimihôwina, êkwa Whitehorse Nêhiyaw Iskwêwak sa Wâsakâmî
- 2SLGBTQQA+ itêhkêskamik mâmawohkamâtowina

Nâkatêyihamowin Ihtâwina

*nâh-nâway

- British Columbia Onâtamâkêw
- Kânata otasihkêwin Mâmawohkamâtowin ohci Itasiwâcikêwin Ayisiyiniw Omiyikosiwin Pamihâwina (Ayisiyiniw Omiyikosiwin Opimohtêstamâkêwak êkwa Nôkosîstamâkêwin ohci nîsosâp kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk)
- Kânata otasihkêwin Mâmawapôwîkamik ohci Okimâwinahk Onâkatêyihcikêw (Onâtamâkêwak ohci nîsosâp kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk)
- Kânata otasihkêwin Ayisiyiniw Omiyikosiwin Nôkosîstamâkêw
- Okimâhkân Môyéyihcikêwak êkwa Maskihkîwiwiniwak akâmi Kânata
- Otasihkêw Kanawâpahcikâtêwin êkwa Âtawêyihamowina Nôkosîstamâkêw kiki Kihci-Okimâskwêw Osimâkanisêma
- Okimânâhk Onâtamâkêw kiki Kitimâhakanak ohci Mâyinikêwin
- Mâmawapiwin ohci Kânata otasihkêwin

Onâkatêyihcikêw (tipêyihâtakosiwak asici ayakaskâw iyikohk ohci Onâtamâkêwak akâmi Kânata)

- Nêhiyaw Pamîstakêwina Kânata Piskihci Onâtamâkêw
- Manitoba Onâkatêyihcikêw
- Atoskêwîkamik ohci Onahîkâsow Oyahihcikêw
- Ontario Okimâhkân Môyéyihcikêw

Kihci-okimânâhk Kihci-kamikwa êkwa Ihtâwina

*nâh-nâway

- Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Kiskinohtahiwêw Pimohtêstamâkêw Mâmawihitowina isi MMIWG 2SLGBTQQA+
- Kipahotowikamikwa Pamîstakêwin Kânata-Nêhiyaw Kipahotowikamik
- Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin êkwa Kîwêtinohk Nâkatohkêwin Kânata
- Nêhiyaw Pamîstakêwina Kânata
- Kwayaskwâtisiwin Kânata-Nêhiyaw Miyikosiwin êkwa Wâkôwîcihiwîwin
- MMIWG2S+ Okimânâhk-Kâ-piskihtahastâhk-Tipahaskanihk Mâmawihitowin Atoskêwin
- Askininahk Kanawêyihâtakosiwin Kânata
- RCMP Nêhiyaw Simâkanisiwin êkwa Mâyinikêwin Kipihtinikêwin

Kâ-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk Okimânâhk MMIWG2S+ Nîkânastam Kihci-kamikwa êkwa Mâmawapôwîkamik (ka-isinistawêyihtâkwahk ohci kâ-piskihtaastâhk êkwa tipahaskanihk)

*nâh-nâway

- Alberta – Okimâw ohci Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin êkwa Onîkânapiw ohci Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin
- Alberta Okimâhkân sa MMIWG2S+ Kakêskimiwêwin Mâmawapôwîkamik
- British Columbia – Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw ohci Mâmawâyâwinihk Kanawêyihtâkosiwin êkwa Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw ohci Mâyinikêwin Kipihtinikêwin êkwa Kwayaskwâtisiwin Pamîstakêwina
- Manitoba – Okimâw ohci Wîtotîmâkanak, Okimâw ohci Wâskahikan, Wahkê-aspinêwina êkwa Kitimakisiwin, êkwa Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw ohci Nêhiyaw Wâkôwîcihiwîwin êkwa Kîwêtinohk Mâmawohkamâtowin
- New Brunswick – Pimohtêstam Onîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw ohci Iskwêwak sa Nîkâninikâsowin
- New Brunswick Kakêskimiwêwin Mâmawihitowina isi Mâyî-tôtamakêwin Asicâyihk Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak êkwa 2S+ Ayisiyiniw
- Newfoundland êkwa Labrador – Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw Kwayaskwâtisiwin êkwa Askininahk Kanawêyihtâkosiwin
- Pahkisi-kîwêtinohk Tipahaskanihk – Pimohtêstamâkêw Ômasinahikêsis isi Okimâwiwin
- Nova Scotia – Atoskêwîkamik ohci L'nu Nâkatohkêwina êkwa Okimânâhk isi Okimânâhk Nâkatohkêwina
- Nunavut – Okimâw ohci Wîtotîmâkan Pamîstakêwina, Itapowin ohci Iskwêwak, Kitimakisiwin êkwa Kitimakisiwin Nakatohkêwin
- Ontario – Okimâw ohci Mâmawâyâwinihk êkwa Awâsisak, Nîsôhkamâkêw Okimâw ohci Atoskêwîkamik Iskwêwak ohci sa Tipiyawê êkwa Sôniyâhkêwin Nahipayiwin, Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw isi Atoskêwîkamik ohci Iskwêwak sa Âyimihôwina, Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw ohci Nêhiyaw Nâkatohkêwina mîna otatoskêwak
- Ontario Nêhiyaw Iskwêwak sa Kakêskimiwêwin Mâmawapôwîkamik- Anishinabek Pêyakoskân, Mâmawohkamâtowin ohci Nâtawêwak êkwa Otôtêmiwiniw Nêhiyawak, Okimâhkân ohci Ontario, Âsawi-tipêyimisow Nîstam-Iyiniwak, Nishnawbe Aski Pêyakoskân, Ontario Mâmawiniwiniw ohci Nêhiyaw Otôtêmiwi-kamikwa, Ontario Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâmawohkamâtowin, Ontario Atoskêwîkamik ohci Iskwêwak sa Tipiyawê êkwa Sôniyâhkêwin Nahipayiwin Kâ-piskihtaastâhk ohci Ontario, êkwa NikotwâsikTahtoskânêsiwak ohci Misi Sîpiy
- Prince Edward Island – Opaminikêw Mâmawapôwîkamik Atoskêwîkamik Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin Ômasinahikêsis
- Quebec – Nêhiyaw Nâkatohkêwina Ômasinahikêsis êkwa Atoskêwîkamik ohci Okimâw Pisiskêyihtam kiki Nîstam-Iyiniwak êkwa Ayaskîmow Mâmawohkamâtowin
- Kîsiskâciwani-sîpiy – Nîsôhkamâkêw Pimohtêstamâkêw Oyasiwêwiyiniw, Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêstamâkêw Nîstam-Iyiniwak, Âpihtawikosisân êkwa Kîwêtinohk Nâkatohkêwin, êkwa Opaminikêw Onîkânapiw Itapowin ohci Iskwêwak

- Yukon- Okimâw pisiskêyih tam kiki Iskwêwak mîna Ka-isi-itêymisohk Nisitawêyih tâkosiwin êkwa Iskwêwak mîna Ka-isi-itêymisohk Nisitawêyih tâkosiwin Onîkânapiw
- Yukon Kakêskimiwêwin Mâmawihitowina Nâkatêyih tamowin Mâmawapiwin ohci MMIWG2S+
- Yukon Kakêskimiwêwin Mâmawapôwîkamik ohci Iskwêwak sa Âyimihôwina- MMIWG2S+ wîtotîmâkan opimohtêstamâkêw, Liard Nêhiyaw Iskwêwak sa Pêyakoskânîwin, Okimâw pisiskêyih tam kiki Iskwêwak mîna Ka-isi-itêymisohk Nisitawêyih tâkosiwin, Yukon Nêhiyaw Iskwêwak sa Mâmawapôwîkamik, Yukon Nistam-Iyiniwak, êkwa Whitehorse Nêhiyaw Iskwêwak sa Wâsakâmî

Kihci mîna Miyikosiwin Onahîkâsowak

- Mrs. Sophie Marchildon, LLB., LLM, Kihci Owiyasiwêw êkwa Onâtamâkêw ita Kânata otasihkêwin Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin
- Nêhiyaw kihci okiskinwahamâkanak

Kotak

- Mâmawpîcikewin isi Mâmawohkamakêwin Nôkosîstamâkêw Mâmawihitowina ohci Nêhiyawak (APPA)
- Okimâwiwin Mâmawapôwîkamik ohci Iskwêwak pîhci Kânata

*apisci iyikohk ohci mâmawohkamâtowina namôy kî-naskwahamâkêwak isi wîhkomitowin ka-itisahikâtêkihk ta-nakiskatohk

“

Namôy ni têpakêyimakawinân. Mitoni nayêhtâwêyih tâkwan, kitihkihtâkwan, mina osâmêyih tâkwan.”

“Kîspin iskwêwak ka namatêcik, aniskaciwin mêscinêwak.

”

Asici êkwaniki ka-mâmawohkamâtocik sâpô ôma paminikêwin kî-kihcinâkohtâwak, Nêhiyawak pîhci Kânata, êkwa Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniw wîkiwak isi **ciyêstapâyîwin**. Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, ahcahkowinâniwiw, mîna ka-isi-itêymisohk nisitawêyihtâkosiwin ayisiyiniw âhkami namatêwak mîna nipahtâkêwin isi nâspic mîna âhkami kakwâtakihtâwin ohci mâyi-tôtamakêwin. Kîhci itôcikêwina ohci ôhi nipahtâkêwina êkwa namatêwina, ka-isi nisitawinakwahk pîhci Kîsihçikâtêw Wîhtamâkêwin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowin isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak êkwa Iskwêsisak, kikinikâtêw nakâhtin aniskaciwin êkwa nanâtohk

isi itahtopiponêwin kakwâtakêyimowin, tipiyawê êkwa sôniyâhkêwin nakinamâkêwin, kwêtamawin âhkamêyihtamowin ohci okimânâhk ka-ispayik kanawêyihtamowin mêkwâc âyimihiwêwin êkwânima asici pamihçikêwin pakwâciçikêwin êkwa kakwâtakihiwêwin, mîna ânwêhçikêwin onahîkâsowin mîna pamihâwin ohci Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniwak. **Tâpiskôc, atoskêwin nawac ta-miyo-sîtoskâhk kanawêyihtâkosiwin êkwa ta-mêkihk itâpacihçikana sâpô kiko miyikosiwin pîkonikâtêwina ta-kî-nocihtahk êwako** iyikohk nitawêyihtâkwan.

“

Isi iskwêwak, mitoni koskwêyihtâkwan ka isi pamihikawêyahk. Iyikohk ni pîkiskwêwinâna kêyapic êka ê pêhtçikâtêkihk, iyikohk ka patahohkâtêykwêyahk. Kîspin iskwêwak êka anohc ta nîpawicik, namôy ta kî ihtawak nâpêwak, nama awâsisak.

Ôma âhkami nanayêhtâwipayiwina ta nâkatêyimât Nêhiyaw iskwêwak kî itocikêmakan mâyi tôtamakêwin âhkamêyihtakwan asicâyihk wiyawâw. Ôma mâyi tôtamakêwin wâpahçikâtêw mâkohtâwina ohci kîkwây ka ispayik ispîhk êka nahiyikohk, Nêhiyaw iskwêwak nîkânêwin pimohtêstamowina kiki Nêhiyaw iskwêwak sa kanawêyihtâkosiwin.

”

KIHCI PAKOSÊYIMOWINA:

Ohciwina êkwa Pimohtêmakisiwin awa Onâtamâkêw

Onâtamâkêw, mîna âskaw isiyihkâsow Onâkatêyihcikêw, Otasihkêwak Opimohtêstamâkêw ahpô Protecteur du Citoyen, êwako ka-otihtikot, nôcihtâw, âcimostakêw ohci, mîna wîcihiwêw ta-ta-nâkatohkâta âtawêyihitamowina mîna ta-kêhcinâhow nahêyihitowin asici kistêyihcikatewina ohci nahiyikohk mîna kwayaskwêyihitamowin nahipayiwin sîhkihikêwina ohci okimânâhk asici wiyêyihcikêwin âhkamêyihitamowin asici ayisiyiniw omiyikosiwin wiyasiwêwina.

Ôma oyêyihitamowin ohciwina ohci Sweden ayiwâk 200 askiy aspin mîna ihtakowak Onâtamâkêwak²⁵ asici itasiwâcikêwa itasiwêwina kiki kahkiyaw Kânata otasihkêwin kâ-piskihtahtâhk mîna nîso ohci nisto tipahaskana, atiht ôtênâwa, êkwa atiht nistawêyihcikâtêwin okimânâhk isi itâpahtamowin ohci nâkatêyihitamowin. Êkwa ayiwâkês, ihtakonwa namôy-itasiwâcikêwin Onâtamâkêwak kiki atiht sôniyâwikamikwa, atiht kiskinwahamâtowina êkwa kihci-kiskinwahamâtowikamikwa, mîna apsis atiht kotak mîmawohkamâtowina. Ata ôma isphcâwin ohci Onâtamâkêw Atoskêwîkamik miscahîs pâh-pîtos, Onâtamâkêwak mâna ayâwêwak have nakacihitamohiwêw otatoskêwak otatoskêwak ka-atoskâhikocik wiyawâw, asici âcimostâkêwin onahîkâsowak, nôcihikêwak, natonikêwak, onâtamâkêwak, êkwa owiyasiwêwak.

**Nama kîkway mastaw
ihtakow Onâtamâkêwak asici
Nêhiyaw-nisitawêyihcikâtêwin
itasiwêwina ta-pisiskêyihita Nêhiyaw
miyikosiwin, êyiwêhk mitoni
êyikohk mîna kîhkâ tipâpêskotân
pitosêyihitamowina tastaw Nêhiyaw êkwa
namôy-Nêhiyawak pîhci Kânata.**

Isi mîmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak ka-kî-kihcinâhiwêcik, Onâtamâkêw êwako namôy Nêhiyaw otôsîhcikêw mîna sa

otatoskêwin piko ta-nîsôhkamâtohk ta-sêhkê-atoskêmakahk isi Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân miyikosiwin mîna pakosêyimowina, ispisci ispisci ta-aspêyimot isi tipêyimowin asici sâkocihiwêwin pamihcikêwin kiskinowâpahtihiwêwin. Kîspin ôma katawa mîna nahiyikohk itocikâtêw, mihcêt Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân mîmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak tâpwêyihitamwak ôma Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak kiskinowâpahtihiwêwin ta-kî-nîkânastam kwêskinâkohtâwin.

Wîpac ispîhk pêyak mîmawohkamakêwin, Tâpowakêyihitamowin Okanawêyihcikêw kî-pîkiskwâtam wîhkaskwa apihkâna kiskinwahamâkêwin. Namôy mosci piko apihkânawin ka-sôhkêyihitakwahk, mâka ka-pônihtahk, mîna kîspin apihkân namôy katawa tahkopicikâtêw, ta-âpahikâtêw mîna ta-pîkopayin.

Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân mîmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak ka-wîhtahkik sâpô ôma mîmawohkamakêwin êkwa kêhcinâhiwêwin paminikêwin êkwânima kiyanân kitatoskêwinâw mîna ki-nâkatêyihitamowinaw ta-mîmwôyahk mîna ta-kêhcinâhow êkwânima ôma atoskêwin katawa pônihcikâtêw mîna kwayask isi, êwako ohci ihtakon nâkatêyihitamowin, kwayaskwâtisiwin, kanawêyihitâkosiwin, nanâtawihowin, mîna piyiskpêyatakêyimowin. Mitoni nîkânêyihitâkwan ta-ayâhk okimânâhk nâkatêyihitamowin mîna êwako kihcinâkwan nâkatêyihitamowin ohci kahkiyaw okimânâhk ta-atoskatakahk kahkiyaw Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin. Êkwânima mitoni kihcihtwâwi nâkatêyihitamowin, êwako ohci mîmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak kakwêcimikonanik ta-mâwasako miyo-mâmitonêyihitamahk.

Ohtiskawiskamowin Miyikosiwin Pîkonikâtêwina

Ka-isi pisiskâpahcikatêk pîhci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwina Kistêyihtcikatêwina kiki Mêsotastêwin, sâpô kiko kahkiyaw Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin ta-kî-otitwêstamâkêhk, Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw êkwaniki miciminikêwak ohci ka-kaskihtamâsohk Nêhiyaw miyikosiwin, ostêsimâwoyasiwêwin miyikosiwin, êkwa misiwêskamik mîna nistamôsâniwiwina ayisiyiniw omiyikosiwin, mîna mihcêt Nêhiyawak pîhci Kânata êkwaniki miyikosiwin miciminikêwak sîpâ nanatohk Tipêyimowina, askiy tipêyihcikatêwina, mîna nahêyihcikatêwina. Ayisiyiniw êkwa Nêhiyaw miyikosiwin nâkatêyihtamowina ohcipayinwa misiwêskamik êkwa nistamôsâniwiwina ayisiyiniw êkwa Nêhiyaw miyikosiwin wiyasiwêwina ohci, asici ôma Okimâwahiwewin, Ostêsimâwoyasiwêwin, êkwa Okimâwêyihtakosiwin ohci Kihci-Okimâw.

Tâpiskôc, êkwa isi pisiskâpahtamowin mêkwayês Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwina Kîsihcikatêw Wîhtamâkêwin, "Kahkiyaw isîhcikana êkwa mêsotastêwin ta-nâkatohkâcikatêk kihci itocikêwina ohci mâyi-tôtamakêwin piko isi ayisiyiniw êkwa Nêhiyaw miyikosiwin-ohcipayiw asici nahâpahtamowin isi ê-kîskâyawâki nîkâninikâsowin kiki Nêhiyawak." Ayiwâkês, Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân iskwêwak êkwa 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw, êkwaniki mîna ka-kakwâtakihtâcîk kispakâstêwin iyikohk ayakaskâwa kakêpâtisiwin, kispêwêwin, mîna ka-isi-itêymisohk pîtotêyimowin êkwânima kikinikâtêw mawinêskâkêwina ka-otiskawiska, kîspin kikinikâtêwina mîna tastaw itêyihtamowina wâskam ê-kîskâyawâki ayiwâkipayiw.

Miyikosiwin wawânêyihtamowina kî-pîkiskwâcikatêwina âhkami ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân onîsôhkamâkêwak sâpô ôma mîmawohkamakêwin paminikêwin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7, mîmiskôcikatêw êwako ohci ta-ihkatêyihtakwahk kêhcinâc mâskôt pâhkaci-iyikohk êkwa pimohcîmakisiwin ohci Onâtamâkêw sa Atoskêwîkamik. Onîsôhkamâkêwak

mâtinamâkêwak itahto, natawêyihtakwan êkwânihî ôhi wawânêyihtamowina wîhcikatêwina pakosêyimowina ohci Onâtamâkêwak êkwa sa otatoskêwîkamik.

Miyikosiwin isi Miyw-âyâwin êkwa Miyômahcihowin

Onîsôhkamâkêwak wîhtamwak mihcêt wawânêyihtamowina wâsakâm miyikowiwiniw isi miyw-âyâwin êkwa miyômahcihowin, isi wâpahtamowin ka-takwastahk miyw-âyâwin êkwânima âniskôstâw miyikosiwin isi miyw-âyâwin êkwa miyômahcihowin sâpô isi nêhiyawîhtwâwin. Wawânêyihtamowina pîkiskwâtamwak asici:

- Pakwâcîkêwin, êkwa kostamowin ta-itohtêhk âhkosîwikamik
- Mâmitonêyihcikan miyômahcihowin mîna kwêtamawin âyiwakanowin, nêhiyawîhcikêwin pêyâhtakêyimowin wahkê-aspinêwin pamîstakêwina
- Ôma nanâcohkokwâcês ohci nanâtawihiwêwin pamîstakêwina mîna têpwâcîkêwin ta-mînosihcîh Nêhiyaw Nanâtawihiwêwin Wiyastêwin
- Ôma kîhtêyihtakwanowin ohci nâkatohkâtamowin miyw-âyâwin tôcîkêmak pîtosêyihtamowina, mîna namoy nahiyikohk miyw-âyâwin nâkatêyimowin wiyastêwin pîhci Nêhiyaw mîmawâyâwinihk
- Âhkami mawinêskâkêwina êkwa pîtosêyihtamowina mêkwayês Namôy-Pamihiwêwin Miyw-âyâwin Ohtisowina Pimipayihcîh êkwa âyâtastêw âstamapiwina ka-nôkwa ohci pîtosêyimowin tastaw NIHB pimâcihowin mêtinikêwina mîna kotak okimânâhk mêtinikêwina kiki pimipayihcîh êkwânihî osâm piko pamihêw namôy-Nêhiyawak
- Ôma tastaw ohci pîkiskwêwin êkwa nêhiyawîhtwâwin isis maskihkiy, êkwa kwêtamawin ohci nahiyikohk sônîyâw wîcihiwêwin ta-sîtoskâhk Nistam-Iyiniwak,

Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân
pîkiskwêwina ispîhk wâh-wâpahtamowin asici
sâkocihiwêwin pîkiskwêwina

**"Ki-wanihon kîspin nêhiyawîhtwâwin
êkwa pîkiskwêwin namatakonwa."**

Miyikosiwin isi Kwayaskwâtisiwin

Mâmitonêyihamowin ohci isi itâpisiwina
otihtikowin nanapo sakasihk êkwa ôcênâsihk
onîsôhkamâkêwak mîna ohci êkwânihi
mâmawohkamâtowina ohci kahkiyaw
nisitawêyihamowina, kâhctinamowin
kwayaskwâtisiwin âhkami kistêyihamowin
pîkiskwâtamowin ka-otiskawiskahkik mihcêt
Nêhiyaw iskwêwak êkwa 2SLGBTQQA+
ayisiyiniw, asici wâwîs mâkohtâwina, asici
mîna, isi Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa
Âpihtawikosisân osk-âya.

Wawânêyihamowina pîkiskwâtamwak asici:

- Âyiwakanowin ohci simâkanisiwin,
pakwâcikêwin, mîna pâsci êkwa
astamêhk simâkanisiwin ohci Nêhiyawak
êkwa mâmawâyâwinihk
- Ayakaskâwa âyimihôwina mêkwayês ôma
kwayaskwâtisiwin pamihcikêwin, asici mâka
namôy atamêyikohk isi sîhtiskâtowak pîhci
kipahotowikamikwa mîna kwêtamawin ohci

sîtoskâkêwin mêkwâc kipahikâsowin

- Nitawêyihamowin kiki osk-âyiwan
oyahowêwin ohci omâyinikêw sîpâ
kakêskwêwin kwayaskwascikêwin
ispîhtêyihamowin isi kiskinhwahikêwina
ohci kakwêspanêyihamowin omâyinikêwak
êkwânihi nawac iyikohk nisitawinamowin
mawinêskamowina ohci Nêhiyaw iskwêwak
kiskêyihamowina ohci owîcêwâkan sa
mâyi-tôtamakêwin mîna wîtotîmâkan
mâyi-tôtamakêwin
- Mahkîsîhcikêwin kahcitinamowin isi
nîsôhkamâkêwin mîna isi Gladue, êkwa ôma
kwêtamawin ohci katawa nêhiyawîhcikêwin
kihci pamîstakêwina
- Nitawêyihamowin kiki ayiwâk kahcitinamowin
isi kihci wîcihiwêwina mîna nîsôhkamâkêwin,
wâwîs isi nâkatohkêwina ka kiyikawêpayiwin
miyikosiwin pîkonikâtêwina
- Ôma nîkânêyihamowin ta-kistascikâtêk Nêhiyaw
nipowin kanawâpahcikâtêwin mâmawihitowina
mîna ta-pamîna ayiwâk wâpahcikêwina
pîhci nâkatohkêwina ohci mâyi-tôtamakêwin
asicâyihk Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa
2SLGBTQQA+ ayisiyiniw

**"Awa simâkanis namôy kî-miskam kîkwây
ayis namôy natonikêwak."**

Wâpahta isi Otôsihcikêw kî-atoskâtam ôta. Ayisiyiniw
kî-ayamihêstam kiki ôma ... mêskotastêwin.
Namôy ki-pêyakonâw, ahcahkwina ohci
Aniskacowin ta-kî-takosinowak ta-wêcihikoyahkik
ta-myô-mâmitonêyihcêyahk kiyanâw.

Miyikosiwin kiki Kanawéyihcîkôsiwin, Pisiskéyihcîkêwin, êkwa Nâtâmostawêwin

Kiki mihcêt ka-mâtinamâkêcic otacimowinwâwa mîna itâpisiniwin, kistêyihcîkwan miyikosiwina ka-nisitawéyihcîkwan asici âhkami natonikêwina kiki sâkahikanak piko ta-kikinikâtêw pîhci pâhkaci-iyikohk ohci Onâtamâkêw Atoskêwîkamik, ta-kiskinawâcihcîkâtêk kwêtamawin ohci mêskotastawin êkwânima nihta nokwan kiki êkwânihî êka katawa ê-sîtoskâkêhk isi omiyikosiwin isi kanawéyihcîkôsiwin, pisiskéyihcîkêwin, êkwa nâtâmostawêwin. Wawânéyihcîkwan pîkiskwâtamwak asici:

- Nawac iyikohk ka-namatêcic ayisiyiniwak owiyasiwêwin, mîna osihcîkâtêwin ohci okimâwiwinahk Mihkwasâkay Kiskéyihcîkêwin ta-wîhtamâkêhk askininahk ispîhk Nêhiyaw iskwêw, iskwêsis, ahpô 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw ka-namatêcic
- Pamîstakêwina êkwa sîtoskâkêwina ta-miskahkik êkwaniki ka-namatêcic, asici natonikêwin wâsakâmi ka-kiskéyihcîkêwahki tâpiskôc ita ka-wêpinikêhk kiki kihcihtwâwi miyawa ohci iskwêwak
- Pamîstakêwina êkwa sîtoskâkêwina kiki awâsis ka-nakatihcîk ispîhk iskwêw nipahaw ahpô namatêw
- Akâmi-tipahaskânihk âyimihôwina êkwânima pakitinikow onôcihcîkêwak sa kwêyâtisiwin isi tipéyihcîkêwin âhci-ayâwin ohci péyak itêhkêskamikohk tipéyihcîkêwin isko kotak ta-miyâska âyimihowina

"Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw namôy ta-kî-wiyîhcîkêk sa kanawéyihcîkôsiwin ta-kahcîtinahkik sa kistêyihcîkâtêwina ta-nakiskikâtêyihk."

Miyikosiwin isi Wîtotîmâkanak ta-Mâmwi Ayâcîk kiki Miyo-tôtâkêwina ohci Awâsis

Ka-isi pisiskâpahcîkâtêk mihcêtwâw, kihtêyihcîkwanowin ta-kanawéyihcîk wîtotîmâkanak mâmwî mîna sa takwastawin isi ayiwâk kispîhtêyihcîkôsiwin tôcîkêmakana kiki Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân awâsisak, êkwânihî kihci itêyihcîkwanowin ka-wiyawinam itasiwêwin ahpô nahâpahtamowin ohci Nêhiyaw Onâtamâkêw Atoskêwîkamik. Wawânéyihcîkwan pîkiskwâtamwak asici:

- Wanâhiwêwin ohci kihcihtwâwi âkwâpitisowin asici wîtotîmâkanak êkwa misiwanâcipayiwîn âyimihowina ayis ohci nihtâwîkiwin kiskéyihcîkêwinowin ayis isi kwêtamawin ohci manâcihcîkêwin isi wîtotîmâkanak êkwânima ta-kî-nakinam otinikâsowin
- Kwêtamawin ka-kwayâcihcîk awâsis awasitê ohci nâkatêyimiwêwin pamihcîkêwin

Miyikosiwin isi Wâskahikan

Isi ôma owâskahikanowin âyimihowin pîhci Kânata kisiskâpayowin, Nêhiyawak mâwaci mâna mâkohtâcîk. Isi onîsôhkamâkêwak kî-mâtinamâkêwak, péyâhtakêyimowin mîkiwâm kiki Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw âhkami kistêyihcîkwan ê-nîkânéyihcîkêwahk kiki mêskotastawin mîna nâkatêyihcîkwanowin. Wawânéyihcîkwan pîkiskwâtamwak asici:

- Nôhtêpayiwîn ohci péyâhtakêyimowin, wêhtakîhtêw ita ta-wîkîhk asici nitawéyihcîkêwin kiki nâtâmototamowin wâskahikana
- Ôma kwêtamawin ohci nâtâmototamowina pîhci ôcênâsihk mîna pâtos-âyihk mâmawâyâwinihk
- Ayisiyiniw mîskotônîkêwin pîhci nâtâmototamowin itêhkêskamik

Namôy nânitaw isi ta-kwêskiyahk.

Miyikosiwin isi Tipiyawê Pamîstakêwina êkwa Mamihcâyâwin

Isi mihcêt kêhcinâhiwêwak mêkwâc ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwowin mîna isi kotak mâmawapiwin aspin, asici mêkwâc ôhi mâmawohkamakêwina êkwânihi pîkiskwatam ôma wîhtamâkêwin, Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniw nitawêyihamwak wiyastêwin mêskotastâwin êkwânima ta-kêhcinahow ayisiyiniw sa mamihcâyâwin êkwa kahcitinamowin pamîstakêwina, êkwa mêskotastawin itâpacihcikana sîpâ kiko ta-kî-natotamwak ispîhk ôhi miyikosiwina namoy ê-kihcêyimohk. Wawânêyihtamowina pîkiskwâtamwak asici:

- Têpwâcîkêwin kiki iyinito kaskihcîkêwin êkwa sôniyâhkêwin sôhkahtwâwin ta- pisiskâpahta osîhcikan kitimâkisiwin
- Ayakaskâwa mêstinikêwina êkwa âhkami kwêtamawin ohci manâcihcîkêwin isi Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna mâmawâyâwinihk, wâwîs âsônê Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina êkwa 2SLGBTQQIA+ mâmawohkamâtowina; onîsôhkamâkêwak nôkohtâwak iyikohk ohci kocihtawin mâtahkamikisiwina êkwa pisiskâpahtam kocihtawina kiskinowâpahtihiwêwin asici mîna mâtahkamikisiwin-ohcipayiwîn sôniyâwi-wîcihiwêwin namôy sîpanowân mîna namôy ta-kaskihow mêskotastawin

- Mitoni êyikohk mawinêskâkêwina tâpiskôc pamînamowin okimânâhk cikâstêpayicikanis pimipayihcîkêwin mîna kinwês iyikohk mîna âhkwakihtêw iyikhok-tipahikan sêwêpicîkêwin ta-kahcitinihk okimânâhk kihci-kamik otatoskêwak, tâpiskôc ispîhk ka-natawêyihâtakwahk sêhkê wâpahtahiwêwin ohci osk-âyiwan askîhkân-iyiniwin wasinahikanis ahpô masinahikan; askîhkân-iyiniwin wasinahikanis pamîstakêwin kâhcitinikêwin iyikohk isko 8 – 12 ispayiwîn, mâka ta-kî-mîna isko 6 pîsim, êkwa okimâwasinahikan pamîstakêwin pimohtatawin iyikohk tastaw 10 êkwa 20 atoskêwi-kîsikâwa
- têhkêskamikohk tipêyihcîkêwin pîkwêyihamihiwêwin êkwânima ânwêyiham miyikosiwin isi Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mitoni nanatohk isi

"Kitimâkisiwin êwako macêyihâtakwan ôtênâhk."

Miyikosiwin isi Kiskinwahamâkêwin

Isi ka-kihcinâkwahk ohci ka-ihcakohk âcimostâkêwin, asici mîna nistamêyimâkan kistêyihcikâtêwina ohci êkwani ka-mâmawohkamâtohk mêkwâc ôma paminikêwin êkwa sâpô kotak tâpwîwin-mâtinamâkêwina itâpacihcikana, ôma miyikosiwin isi kiskinwahamâkêwin âhkami namôy kiskêyihcakwan kiki mihcêt Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân awâsisak. Ka-kaskihtahk ta-natocikâtêk nâkatohkâtamowina ispîhtêyihcakwan isi miyikosiwin pîkonikâtêwina pîhci ihtêskamik ohci kahcitanamowin kiskinwahamâkêwin ahpô sôniyâwi-wîcihiwêwin êwako kihci pakosêyimowin kiki nâkatêyihcakwan. Wawânêyihcakwan pîkiskwâtamwak asici:

- Ôma mawinêskâkêwin ohci kitimaki âyiwakanowin kiskinwahamâkêwin ayis ohci êka iyikohk sôniyâwi-wîcihiwêwin kiskinwahamâtowikamikwas êkwânihi ka-pamînahk kiki Nêhiyaw awâsisak êkwa osk-âya, mîna mitoni êyikohk âyimihowin ohci pakwâcîkêwin mêkwayês kiskinwahamâkêwa pamihcikêwina ohci pôni-kiskinwahamâkêwin tahtahkwâw, nîkânihk atoskêwina, mîna tipiyawê itocikêwina ohci miyw-âyâwin
- Nitawêyihcakwan ta-kistêyihcakwahk Nêhiyaw miyikosiwin isi nêhiyawîhcikêwin kwayaskwêyihcikêwin mîna manâtisiwin kiskinwahamâkêwin, asici askiy-ohcipayiwîn kiskinwahamâkêwin

Miyikosiwin isi Ki-Kihcihtwâwinaw Askiya, Nipiya êkwa Tipahamâtowinihk Miyikosiwin

Isi tastaw ki-miyômahcihowinaw mîna miyw-âyâwin, isi nêhiyawîhcikêwin miyikosiwin, mîna isi ayisiyiniw mamihcâyâwin, kahcitanamowin kihcihtwâwi askiya, nipiya, êkwa Tipahamâtowinihk miyikosiwin êkwânihi kistêyihcakwanowin pahkî ohci ôma pimohtêmakisiwin ka-kispêwêyahk miyikosiwin. Wawânêyihcakwan pîkiskwâtamwak asici:

- Mawinêskâkêwina wâsakamî askiy tipêyihcakwan, nitawaskêwin kisiskâpayihcikêwin, êkwa askiy wanihtâwin
- Âhkami nipiy âyiwakanowin âyimihôwina mîna iyinito wiyastêwin nitawêyihcikêwina isi Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân mâmawâyâwinihk
- Nitawêyihcakwan pîyisk mîna mitoni têpi kistêyihcikâtêw Tipêyimowina

Nahâpahtamowin isi Kistêyihtâkwan Tawâwina êkwa Mawinêskâkêwina

Sâpô mâmawohkamakêwin paminikêwin,
Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa
Âpihtawikosisân onîsôhkamâkêwak nisitawinamwak
itahto kihci tawâwina mîna mawinêskâkêwina pîhci
kanawêyimowin ohci pmiyikosiwinwâwa pîhci
Kânata. Êkwânihi asici:

- Namôy **ih takon oyahowêwin ohci miyikosiwin âtawêyihtamowin nisitawêyihcikâtêw isi Nêhiyawak** pîhci Kânata. Êwako ôma pwâtawihcikêwin ta-nisitawinahkik Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân nisitawêyihtâkosiwin isi kêhcinâhowin kiki ayisiyiniw omiyikosiwin âtawêyihtamowina, êka ta-wîhcikâtêk ôma âniskômohcikan pamihcikêwina ohci kwâtakihwêwin ispîhk ka-itêmisohk iskwêw êkwa Nêhiyaw, isi ahchakowinâniwiw êkwa Nêhiyaw, ahpô isi êyihkwêw êkwa Nêhiyaw.
- Namôy ihtakon âsawi anita ta-wîhtamihk âtawêyihtamowin mihcêt ohci kihci-okimânâhk pamîstakêwina ayis êka **ih takow ayakaskâhk okimânâhk Onâtamâkêw** ohci iyinito itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin pâsci kihci-okimânâhk pamîstakêwina. Namôy ihtakon âsawi-tipêyimisow pisiskêyihcikêwin ohci Nêhiyaw Pamîstakêwina Kânata êkwa Kihci-Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin mîna Kîwêtinohk Nâkatohkêwin Kânata, nîso kihci-kamikwa ka-ihtakohkih ta-pamînahk Nêhiyawak. Ata ihtakonwa iyikohk nâkatêyihtamowin itâpacihtakana pîhci Kânata, asici ayisiyiniw omiyikosiwin nôkosîstamâkêwin êkwa oyasiwêwina, kâ-piskihtahastâhk

êkwa tipahaskanihk onâtamâkêwak, mîna kotak asici mitoni nisitawêyihcikâtêwin ahpô astamêyikohk itasiwêwina, namôy iyikohk kistêyihcikâtêwa ahpô kahcitinikâtêwa isi mihcêt Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna ihtakon astamêyikohk onahîkâsowin ohci, êkwa onahîkâsowin pîhci, Nêhiyaw miyikosiwin ahpô wiyasiwêwina asici Tipahamâtowinihk miyikosiwin mêkwayês mêkwâc itâpacihtakana.

- Ihtakon **mitoni êyikohk ânwêhtamowin** isi okimânâhk mîna mâh-mâmawi tipêyihcikêwak. Ihtakon mîna nisitohcikâtêw môyêyihcikêwin êkwânihi ôhi tipêyihcikêwina ta-sîtoska Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin, pîhci ôma wiyastêwin ohci kiskisototâkêwin ita ka-ki-kanawêymihcik kiskinwahamâtowikamikwa mîna kîsikâw kiskinwahamâtowikamikwa, Nikotwâsikomitanaw Askij Otihtinikêwin, mîna âhkami awâsis awasitê ohci nâkatêyimiwêwin êkwa MMIWG2S+ âyimihowina.
- Ôhi mêkwâc itâpacihtakana namôy mwâsi kiskinawâcihtakâsowak Nêhiyawak mêkwayês sa mâmawohkamâtowina mîna namôy ispihayihk tahtahkwâw itwêwin ihtakon **apsîs pimohtêstamâkêwin**. Ata mâmawohkamâtowina kahkiyaw pâh-pîtos itwahikana isi iyikohk ispihcâwin, atiht nôkwân êka ê-âpacihtak âstamêpitamâkêwin nakiskamowin, atiht mâtinamâkêwak sîtoskâkêwin ohci Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihtamowin Okanawêyihcikêwak,

mîna mihcêt namôy cêskwa nêhiyawîhçikêwin pâyâhtakêyimowin. Ôma ka-isi pimatahk mihcêtwâw mâmawipicikêwin ohci **kwêtamawin onahîkâsowin** ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak êkwa Kânata sa sâkocihiwêwin pêci-nâway kayas, mîna isi **kiskêyhtamowin kwêtamawin ohci** kiki otatoskêwak mêkwayês okimânâhk êkwa mâh-mâmawi tipêyihçikêwak. Ata nitawêyhtakwan ta-osihtahk mîna ta-sîtoskâhk pîsâkosiwin mêkwayês mêkwâc namôy-Nêhiyaw pamihâwina êkwa ihtâwina, ayis ohci ayakaskâwa mîna âyâtastêwa âyimihôwina êkwa sôhkâstêwa isiwêpisiwina mêkwâc nâkatêyhtamowin ihtâwina namoy iyikohk ta-kêhcinâhitow Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân miyikosiwin.

- Ihtakon **papâsîwin kwêtamawin** asici atiht nâkatêyhtamowin itâpaciçikana, mîna otamêyhtamowin ta-kî-pômêhtam ta-tasihkakh âtawêyhtamowin masinahikan ispîhk mêskotastawin ta-kî-kinwêsîs itotamowin namoy kîsikâwa ahpô mîna iyikohk ispayiwin mâka pîsimwa ahpô ahkiya. Isi atiht itahkamikisiwin **mitoni êyikohk wîçihiwêwina** - nanapo awasimê ispayiwin êkwa sôniyâw - tâpiskôc masinahikêhêwin owiyasiwêwiyiniw,

nitawêyihakwanwa ta-kaskihow nîsôhkamâkêwin kiko pimohtêmake mawinêskâkêwin isi kahçitinamowin kiki Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak.

- Ihtakonwa pîhçi mihcêt nâkatohkêwina **namatakoniwin ohci kanawêyihçikâtêwin, nôcihtâwin, êkwa pihkohtâwin âpaciçikana**. Mîna âskaw, pahki ayis ohci kwêtamawin-wîçihiwêwina, ôma mêkwâc itâpaciçikan êkwânima mêmimwâci sôhkan, mîna namôy pimohtêstam.
- Ta-kî-mîna ihtakon **mitoni êyikohk tipahaskanihk âyimihôwina**. Itâpaciçikan nitawêyhtakwan êkwânima ta-kî-nâkatohkâta miyikosiwin pîkonikâtêwina ispîhk ka-ispayik mîna kiskinowâpahtihiwêwin - ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowin êwako kiskinowâpahtihiwêwin ohci Kânata êkwa kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk mâmwîtowak wâsakamî nisitawinamowin nîkânêyhtâkwan.

Nânapâcihcikâtêw Mêkwâc Nâkatêyihtamowin Itâpacihcikana

Ata onîsôhkamâkêwak mâmiskôtamwak nitawêyihtamowin kiki Nêhiyaw-nahâpahtamowin itâpacihcikana, mîna kî-pîkiskwâcîkâtêwa kîhtêyihtâkwanowin ohci âhkami nânapacihtâwin ohci itâpacihcikana âsay ka-ihcakohki, sâpô osîhtamowin aspêyimowin mîna katawa nakiskamowin nitawêyihtamowina êkwa mitonêyihtamowin nanâtohkânowin ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân otasihkêwak mîna mâmawâyâwinihk. Onîsôhkamâkêwak itêyihtamwak êkwânima ôma Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik ta-mêkîhk nakacihtamohiwêwin isi kotak nâkatêyihtamowin ihtâwina êkosi isi nawac ta-kî-paminikêw kiki Nêhiyawak. Kakêskimiwêwin isi mêkwâc nâkatêyihtamowin ihtâwina asici:

1. Kanawêyimik **wîtotîmâkanak kitêhihk** ohci piko tânima paminikêwin mîna mâtinamâkê wîcihiwêwina ta-pakitinihk wîtotîmâkanak êkwa mâmawâyâwinihk mitoni ta-nîsôhkamâkêw pîhci paminikêwina, tâpiskôc wâpahcîkêwina;
2. **Nîkânêyihtâ kanawêyihtâkosiwin** ohci Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw mîna nêhiyawîhcikêwin nistâsêyimowin sîtoskâkêwina mîna pamîstakêwina ka-nitawêyihtâkwahki kiki nanâtawihiwêwin mîna kipihtinikêwin ohci nîkânîhk kwêtatê pimâtisiwin;
3. **Osihcikâtêw pâyâhtakêyimowin paminikêwina** êkwa kanawâpahcîkâtêwin piskihci paminikêwina ta-âciwina wîhtamâkêwin ohci kakwâtakêyimowin kiskêyihtamowina;
4. **Âciwina okimâwiwin âkwaskikâpawiwina** êkwa mawinêskâkêwina itahtowayihk, asici sîtoskâkêwin kahcitinamowin sâpô ayakaskâw iyikohk kitayamâkaninâna tâpiskôc sêwêpicikan, masinîkêwîkan kâhcitinatowin, êkwa masinahikêwin, mîna isi âniskôstâwin

yôhtênîkâtêwin isko aywêpiwi-kîsikâwa mîna ka-otâkosik êkwa âciwinamowin êka natawêyihtâkwan masinahikana;

5. Yahkipita otatoskêw tahtahkwâw ta-**âciwina nasihkâci itotamowin** ohci nâkatohkêwina mîna otamiyohiwêwina ita ka-ihcakohki mîna nânapacihtâwin ayâsîhtamowin ispayiwin, êkwa ka-isi itocikâtêk yahkipitam pimohtêstamâkêwin mîna kêhcinahow êkwânima Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak pimohtêstamâkawîwak mêkwayês itahto nâkatêyihtamowin ihtâwin, mâmawohkamâtowin, êkwa okimânâhk kihci-kamik iykohk mitoni iyawis tahtahkwâw pîhci wâsakâskamihtawin êwako êka nitawêyihamwak Nêhiyaw otatoskêwak ta-nakatahkik sa Iyinito-ayisiyiniwîwin wayawîtimihk;
6. Itasiwêwin êkwa **wîcihiwêwin askininahk kiskinwahamâkêwin mîna aswêyihtamowin** ohci Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin mîna yahkipitam aswêyihtamowin ohci nâkatêyihtamowin ihtâwina;
7. **Têpêyimowin isi nânapacihtâwin ôma môsahikinikêwin mîna pimohtatawin âcimostâkêwin ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân nisitawêyihtâkosiwin mîna ka-isi-itêymisohk nisitawêyihtâkosiwin** ohci âcimostâkêwin ta-pisiskêyihcîkâtêk, sâpô kêhcinâhiwêwin-ohcipayiwîwin tâpowakêyihtamowin, tânisi isi nitawêyihcîkêwina nakiskikâtêwa ahpô namôy nakiskikâtêwa mîna mêskotastêw pâsci kinwêsiw, mêkwâc ka-atoskâcîkâtêk ta-sîtoskâhk Nêhiyaw-nîkânîwin âcimostâkêwin mosahikinikêwin mîna wâh-wâpahtamowin mêkwayês ôma wiyastêwin ohci Nêhiyaw Âcimostâkêwin Ayiwâkanowin, sâpô sônîyâwi-wîcihiwêwin mîna sîtoskâkêwin kiki Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân tipahikanowin písâkosiwin;
8. Yahkipita onahîkâsowin ohci Nistam-Iyiniwak,

Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân wiyasiwêwina, mîna otitwêstamâkêwin kahkiyaw Kânata otasihkêwin wiyasiwêwina êwako ohci Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw, âsônê:

- Pîskihtâsinahikêwin 22
  1. Âsonê pêyahtak pisiskêyihcikêwin ta-mêkihk isi miyikosiwin mîna kihci nitawêyihcikêwina ohci nêhiyaw kêhtê-ayak, iskwêwak, osk-âya, awâsisak êkwa ayisiyiniwak asici mâskisiwin pîhci pimohtatâwin ôma Wîhtamâkêwin.
  2. Okimâwînahk ta-otinamwak towihkâna, nahêyihci asici nêhiyawak, ta-kêhcinahow êkwânima Nêhiyaw iskwêwak êkwa awâsisak cihkêyihci kahkiyaw nâtâmostawêwin mîna kêhcinahiwêw asicâyihk kahkiyaw itowahk mâyi-tôtamakêwina êkwa pîtotêyimowin.

9. Osihtâniwan wâhkôhtowina, mamisîwin,

êkwa aspêyimowin, atoskêwin ita manâtisiwin pamîstakêwin, nisitawinamowin ayakaskâwa pakwâcikêwin, natotamowin kahkiyaw mâskôt nahipayiwina, mîna nîsôhkamâtowin maskawêyihci tamowina isi tâpwêwin wiciwâkanihtowin asici Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna wîtotîmâkanak; êkwa

- 10. **Nisitawinowin êkwânima mêskotastêwin ka-natawêyihci takwahk mîna ta-nîkânastahk mîmawohkamâtowin** isi mîmawi kwêskinâkohtâwin, ka-nôhtê kiskêyihci tamin, mîna kôcî nêhiyawîhci kêwin tapahtêyimowin.

“
Namôy ahpô nikiskêyihtên tânitê ta-atâmêyihcikêyan.
Namôy ihtakon kiskêyihtamohiwêwin
piko-itê. Namôy ni nikiskêyihtênân tânitê
ta-itohtêyahk ta-atâmêyihcikêyahk.
”

KAWOTINIKÊWIN SÔHKÂTISIWIN ÊKWA APIWIN: ITÊYIMOWINA TA-TASTAWASTAHK PAKOSÊYIMOWINA OHCI MIYIKOSIWIN-MICIMINIKÊWAK

Pêyako-itêyihdamowin, Nêhiyaw onîsôhkamâkêwak mâmawohkamâto pîhci mâmiskôcikâtêwina wâsakamî Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 nisitawinam nitawêyihdamowin kiki ayiwâkês nâkatêyihdamowin tâpacihtikana. Mâka, kahkiyaw onîsôhkamâkêwak nôkosîstamâkêwak êkwânima ta-kâhcitinihikâtêk kiskêyihtamohiwêwin miyikosiwin wâsakamî pimohtatâwin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 ta-kêhcinâhowêw kaskihowin ohci Onâtamâkêwak mîna sa otatoskêwîkamikwa. Ôma wiyawinikêwin ohci Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak

nitawêyihcikêwina ta-kî-Nêhiyaw-nîkânêwin mîna âyîci nistâsêyimowin pîhci miyikosiwin êkwa pakosêyimowina ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak.

**“Kawiya osihta ôma isi
âkawâyihk, kaskitêw-osâwisiw
ayisiyiniw ta-itota môniyaw
otatoskêwin ta-kanawêyihcikâtêk
sâkocihiwêwin pamihcikêwina.”**

Mâka, isi Opimohtêstamâkêwak ohci Naskwâstamâskâkêw Nôkosîstamâkêwak pisiskâpahtam pîhci Tahtahkwâw 6 ohci sa Kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin²⁶ kiko nâkatohkâtam pimohtatâwin mawinêskâkêwina, "ôma tawâwin êkwânima mana mihcêtwâw yahkikin tastâw itêyimowina kiki mêskotastêwin mîna nânihkêyimowin kiki mêskotastêwin kî-sîhkihkimikowak atiht ta-kakwêcihkêmocik mahti kîspin ôma itwêwin "itêyimowin" pimohtatâw ohcitaw nahiyikohk nanihkêyimowin, ahpô mîna natawêyihâtakwan nahêyihowin." Êwako ohci, ka-pimitisahikâtêki itêyimowina ta-kî-nisitocikâtêk isi iyikohk nitawêyihâtakwan isîhcikana, asici mawaci pêyak pakosêyimowin ka-nânihkêyimohk êwako ta-nîkânohhtëhk asici papâsîwin ta-osihcikâtêk oskayi Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin nâkatêyihamowin ihtâwin.

Mâka, isi Opimohtêstamâkêwak ohci Naskwâstamâskâkêw Nôkosîstamâkêwak pisiskâpahtam pîhci Tahtahkwâw 6 ohci sa Kîsihcikâtêw Wîhtamâkêwin kiko nâkatohkâtam pimohtatâwin mawinêskâkêwina, "ôma tawâwin êkwânima mana mihcêtwâw yahkikin tastâw itêyimowina kiki mêskotastêwin mîna nânihkêyimowin kiki mêskotastêwin kî-sîhkihkimikowak atiht ta-kakwêcihkêmocik mahti kîspin ôma itwêwin "itêyimowin" pimohtatâw ohcitaw nahiyikohk nanihkêyimowin, ahpô mîna natawêyihâtakwan nahêyihowin." Êwako ohci, ka pimitisahikâtêki itêyimowina ta kî nisitocikâtêk isi iyikohk nitawêyihâtakwan isîhcikana, asici **mawaci pêyak pakosêyimowin ka nânihkêyimohk êwako ta nîkânohhtëhk asici papâsîwin ta osihcikâtêk oskayi Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin nâkatêyihamowin ihtâwin.**

Ôma itêyimowin ohci itêhkêskamik otatoskêwîkamik êwako katawa isi ta-mâmitonêyihamin ôma. Ayisiyiniwak namôy kiskêyihamwak omiyikosiwiniwâw.

Ayakaskâwa Itêyimowina:

Itêyimowin: Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Pâhkaci-iyikohk

- Nêhiyaw mâmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak osihtâwak ôma oyêyihamowin ohci **nêwo Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak, pêyak Nistam-lyiniw, pêyak Ayaskîmow, pêyak Âpihtawikosisân, êkwa pêyak sakasihk ohci Nêhiyaw.** Oki nêwo Onâtamâkêwak asici kihcêyimowin êkwa kiskinawâcihcikâtêwin nisitawêyihâkosiwina, mêkwac ka-atoskêhk mâmwi ita pêyak atoskêwîkamik pîhci Okimâwiwinahk Askîwin Itêhkêskamikohk ta-nâkatêyihahk mîna kispêwâtam kahkiyaw Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwiniwaw.
- Ayiwâkês, piko ta-ihtakohk **itêhkêskamikohk atoskêwîkamik pîhci itahto kê-piskihahastâhk êkwa tipahaskanihk nîkânêwin ohci Itêhkêskamik Onâtamâkêw.** Ôhi 13 otatoskêwîkamikwa ta-kêhcinahow êkwânima itêhkêskamik nanâtohkânowin ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân nêhiyawîhtwâwina, pîkiskwêwina, iyinihkêwin, isîhcikêwina, paminikêwina, êkwa kihci nêhiyawâtisiwin sâpô Kânata kiskinawâcihcikâtêwa. **Oki 13 Itêhkêskamikohk Onâtamâkêwak êkwa sa otatoskêwîkamik ta-kî-nîsokam asici mîna atoskêw kiki kahkiyaw Nêhiyawak mêkwayês sa itêhkêskamikohk mîna wîhtamâkêwin isi Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak, êwako êkwa ta-atoskâtam asici, sîtoskâm, mîna nâkatêyiham kiki atoskêwin ohci Itêhkêskamik Onâtamâkêwak.**
- Tahki ayiwâk ta-nôkosow mîna osihtâwin wâhkôhtowina, itahto itêhkêskamik atoskêwîkamik ta-nitawêyihâkwan **pimohtatâmowin ahpô 'nôkosiwin' ihtâwin** têwako ta-kî-âhkami pimohtêhow mêkwayês itahto itêhkêskamikohk, ta-otihtikot âtawêyihamowina, ta-mêkihik **kiskinwahamâkêwin êkwa aswêyihamowin ohci miyikosiwin** mîna miyikosiwin kiskinwahamâkêwina, mîna ta-kêhcinahow ôma otatoskêwîkamik mitoni ta-kî-kahcitinikâtêk.

Itêyimowin: Osihtâwin ôhi Wiyastêwina

- Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak piko ta-ayâcik **itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin sâpô kahkiyaw okimânâhk kihci-kamikwa, pamihâwina, mâmawihitowin, nôkosîstamâkêwin, êkwa kotak mâmawinikêwina** asici piko tânimâ ka-mâmawohkamâto Kihci Tasihkêwin, êkwa piko tânimâ miswêyaw-tipêyihitamowin piskihastêwin ohci itowahk tasihkêwin, mêkwayês ka-itwêhk pîhci pâhki 83 ohci Sôniyâw Paminikêwin Wiyasiwêwin.²⁷
- **Okimânâhk owiyasiwêwin** ta-nitawêyihakwan mîna wiyasiwêwin itasinahikatêwin wiyastêwin êwako ta-mêkihk isi tipêyimowin asici ôma wîhtamâkêwin ta-sîtoskâhk ôma wîci-kisiskâpayihcikêwin paminikêwin. Okimânâhk owiyasiwêwin ta-pakitêyihakwan kiki âtawêyihitamowina ta-otihtikohk ispîhtêyihakwan isi okimânâhk kihci-kamikwa, pamihâwina, mâmawihitowin, nôkosîstamâkêwin, êkwa kotak okimânâhk mâmawinikêwina.
- Ita ka-ihakocik mêkwâc opimohtêstamâkêwak ohci okimâwinahk asici **kisik itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin**, tâpiskôc ôma Atoskêwîkamik ohci Okimânâhk Onâtamâkêw kiki Kitimâhakan ohci Mâyinikêwin ahpô Kipahotowikamik Nôcihcikêw ohci Kânata, atâmêyihcikêwak ta-kî-nawasonamwak iyâyaw nâkatêyihitamowin ihtâwin ka-ayiwâkêyihita.
- Nêhiyaw mâmawohkamakêwin onîsôhkamakêwak pisiskâpahtamwak êkwânima **Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 têpwâtêw okimânâhk, kê-piskihtahastâhk, êkwa tipahaskanihk okimânâhk** ta-atoskâtahkik isi wiciwâkanihtowin asici Nêhiyawak ta-kistascikêhk Onâtamâkêw êkwa Oyasiwêwin, mîna êkwânima Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin wiyasiwâtam "kahkiyaw okimânâhk" isi okimânâhk, kê-piskihtahastâhk, tipahaskanihk, ôtênâhk, êkwa Nêhiyaw okimânâhk mîna pah-pêyakwan ihtâwina. Ka-pimitisahikâtêk kaskihowin pimohtatâwin ohci Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik ispîhtêyihakwan isi okimânâhk itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin, ôma okimânâhk, kê-piskihtahastâhk, êkwa tipahaskanihk okimânâhk sîhkimâwak ta-mâmwî atoskêcik kîhkâtêyihakosiwin isi mîna tâpowakêyihitamowin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 ta-nîsohkamakêhk pitos kêyiwêhk nawasônikêwina kiki nawac piko kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk nânihkêyimowin êkwânima ta-kî-asici:
  - Kê-piskihtahastâhk/tipahaskanihk owiyasiwêwin sâkôcihtâwina mêkwâc kê-piskihtahastâhk/tipahaskanihk Onâtamâkêwak ta-nahêyihakik asici Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak ta-otihtikot âtawêyihitamowina pîkiskwêstamâkêwin kiki kotak onâtamâkêw mîna ta-mâtinamakêcik kiskêyihamohiwêwin, asici mîna tipiyawê kiskêyihamohiwêwin, êkosi isi ta-mêkihk manâcihitowin "Êka Patâpahcikêwin" pamîstakêwin.
  - Osihcikâtêwin ohci âhkamêyihakwan Nêhiyaw Pimohtêstamâkêw Onâtamâkêw ahpô Nêhiyaw itwêstamâkêwak mêkwayês mêkwâc kê-piskihtahastâhk/tipahaskanihk Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik, tâpiskôc ka-ispayik mêkwâc asici British Columbia Onâtamâkêw.²⁸

Itêyimowin: Sîtoskâkêwin Nawasonikêwin

- **Nêhiyaw onahîkâsowin êkwa askiy-itâpisiwina piko wiyastêwina** sâpô ôma kisiskâpayihcikêwin ohci Onâtamâkêwak mîna sa otatoskêwîkamikwa, asici Nêhiyawîhtwâwin, kiskêyihdamowin, êkwa âcimowina. Itahto atoskêwîkamik ta-kî-kiskinohtahihk ohci **Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihdamowin Okanawêyihcikêwak** mîna kihcêyimowin paminikêwina, ayamihêwâtisiwin êkwa nêhiyawîhcikêwin isîhcikêwina, mîna asahpicikêwina ohci Tahtoskânêsiwak êkwa mâmawâyâwinihk ohci itêhkêskamikohk.
- Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, ahpô Âpihtawikosisân atâmêyihcikêwak ka-tâpwêyihthakik omiyikosiwiniwâw pîkonikâtêwa ta-kî-pêtâwak sa atâmêyihdamowin nîkânihk isi ôma Atoskêwîkamik ohci Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw pîhci otêhkêskamikohk. Oki âcimostâkêwin otatoskêwak ta-âswêyihdamiwêwak atâmêyihcikêwa ohci kahkiyaw nawasonikêwina, asici kotak mêkwâc nâkatêyihdamowin ihtâwina tâpiskôc kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik ita nahiyikohk, asici mîna miyw-âyâwin sîtoskâkêwin. **Oki atâmêyihcikêwak êkospîhk ta-kî-katawa nawasonikêwak kiki wiyawâw**, nawasonamowin pêyak nâkatêyihdamowin itâpacihcikan tahtwâw, mîna kîhtwâ kotaka mwêstasîs kîpin natawêyihthakwan. Ôma kiskinowâpahtihwêwin nawasonikêwin **sôhkâtisohêw ayisiyiniwa êkwa mâmawâyâwinihk** mîna ihtakon kiskinowâpahtihwêwin âsay kiki nawasonikêwin, mîna mêkwâc kwâpatêtam mastaw pîhci Kânata.

Itêyimowin: Ôma Nawasônikêwin Paminikêwin

- **Nawasonikêwin ohci nêwo Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak ta-kî-osihtahk ohci Nêhiyawak sâpô onawasonikêwak ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân onikânêwak** êkwânihi asici pimohtêstamâkêwin ohci MMIWG2S+ wîtotîmâkanak, Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, Nêhiyaw 2SLGBTQQIA+ mâmawohkamâtowina, nawasonâw okimâwiwinahk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa okimâwiwinahk sakasihk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina. Oki onawasonikêwak piko wîci-nîkânêwin ohci Nêhiyaw iskwêw êkwa Nêhiyaw 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniw.
- Oki onawasonikêwak ta-kî-mâmawisîhcikêhk isko namôy ayiwâk **13 pimohtêstamâkêwak**, mîna ta-kî-ihtakohk isko nisto Nistam-Iyiniwak, nisto Ayaskîmow, êkwa nisto Âpihtawikosisân tipêyihthakosiwak. Itahto piko oyêyihcikêwak kiki sa opimohtêstamâkêw mâmawinikêwina.
- **Itahto tipêyihthakosiw piko ta-têpêyimow ta-atoskêt isi tâpowakêyihdamowin mîna isi ayamihêwâtisiwin ohci mâmawi êkwa ta-kakwê pihkohtâw**, tâpitaw kiskisiwin êkwânima ka-nawasonikêyin Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak êwako kihcihtwâwi nâkatêyihdamowin.
- Oki onawasonikêwak ta-itêyimowak **nêwo ayisiyiniwa**, pêyak kiki itahto ohci nêwo atoskêwina, mîna kahkiyaw-mawasonawak mâmawihitowina ohci Okimâwinahk ta-itêyimowak isi Okimâwinahk êwako ayisiyiniw ta-nawasonihk isi sôhkêyihdamowin Kihci-Okimâwikamik ohci.

- Oki nêwo Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-kî-**wihtamâkêhk kêhciwâc** isi Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak **êkwa isi Okimâwinahk**, mîna namoy isi Okimâw, êwako ohci êkwânima Onâtamâkêwak ta-ayâwak nôcihcikêwin tipêyihcikêwin misiwê okimânâhk kihci-kamikwa.
- **Nawasonikêwin ohci 13 Itêhkêskamik Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak** ta-kî-osihtahk ohci itêhkêskamik nawasonikêwin mâmawinikêwina ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân onikânêwak ka-wîkicik mêkwayês itahto kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk, êkwânima kanakê pêyak asici oki Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak, asici pimohtêstamâkêwin ohci MMIWG2S+ wîtotîmâkanak êkwa itêhkêskamik mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik Nêhiyaw 2SLGBTQIA+ mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik sakasihk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa okimâwiwinahk itêhkêskamik Nêhiyaw mâmawohkamâtowina (kê-piskihtahastâhk/ tipahaskanihk mâmawohkamâtowina). Itahto onawasonikêwak ta-kî-asici wîci-nîkânêwin ohci Nêhiyaw iskwêw êkwa Nêhiyaw 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw.
  - Oki onawasonikêwak ta-kî-mâmawisîhcikêhk isko namôy ayiwâk 13 pimohtêstamâkêwak êkwâna opimohtêstamâkêw ohci Nêhiyawak itêhkêskamikohk. Piko mîna oyêyihcikêwak kiki sa Nêhiyaw opimohtêstamâkêwin mâmawinikêwina.
  - Itahto tipêyihcikêwin piko ta-têpêyimow ta-atoskêkêw isi tâpowakêyihcikêwin mîna isi ayamihêwâtisiwin ohci mâmawi êkwa ta-kakwê pihkohtâw, tâpitaw kiskisiwin êkwânima ka-nawasonikêwin Itêhkêskamik Onâtamâkêwak êwako kihcihtwâwi nâkatêyihcikêwin.
  - Itahto ôhi 13 itêhkêskamik nawasonikêwin mâmawinikêwina ta-itêyimohk pêyak ayisiyiniw, mîna kahkiyaw-mawasonawak mâmawihitowina ohci Okimâwinahk ta-itêyimowak isi Okimâwinahk êwako ayisiyiniw ta-nawasonihk isi sôhkêyihcikêwin Kihci-Okimâwikamik ohci.
- Awa Itêhkêskamik Onâtamâkêwak êkwa sa otatoskêwîkamikwa ta-kiskinawâcihcikêkêw Tipahaskanihk mêkwayês ka-wîkicik êkwa ayisiyiniw ohci kê-piskihtahastâhk ahpô tipahaskanihk êkota mêkwayês ka-ihcikow, ka-kêhcinahow katawa paminikêwina êkwa isîhcikêwina ê-kihcêyimohk.
- Ôhi **tasîhkamowina** ohci Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêwak ta-kî-siko niyânan askiy asici pêyak nawasonikêwin kiki kîhtwâm-nawasônîkêwin. Ta-miyâska kahkiyaw tasîhkamowina kisipayiwîn pêyakwan ispî, ôma kîhtwâm tasîhkamowin kiki Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-kî-kâhtapastâhk kiki kîhtwâm-nawasônîkêwina ohci 3, 4, 5 êkwa 6 askiya, mîna kiki kîhtwâm-nawasônîkêwin ohci 13 Itêhkêskamik Onâtamâkêwak êkwako pêyakwan itowahk ka-kâhtapastâhk paminikêwin ta-kî-osihtâhk.
- Oki Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêwak atoskêwina **êkâwiya piko ê-pisikwâki**. Pêyak askiy pâmwayês itasiwêwin ohci Onâtamâkêw kisipayiwîn, ahpô mayâw ka-pêtasamôhtêmakahk ê-pisikwâk kiskêyihcikêwin kîspin âstamêyikohk pêyak askiy, nawasonikêwin mâmawihitowina ta-têpwâcihcikêw ta-mâcihtahk natonikêwin paminikêwin.
- Ta-kî-ihcikohk âpihtawâyihk kanawâpahcikêwîn kiki kahkiyaw Onâtamâkêwak pamînamowin ohci kihcêyimowin masinahikêhêwin nawasonikêwin mâmawinikêwina. Piko ta-ihcikohk **itâpacihcikan ta-paskênihk** Onâtamâkêw êwako êka ka-kîsihtât sa itasiwêwin.
- Aswêyihcikêwin wâh-wâpahtamowin ta-kêhcinahow ôma Nêhiyaw nisitawêyihcikêwin ohci kahkiyaw Onâtamâkêwak êkwa ohci Nêhiyawak, mâmawohkamâtowina, êkwa okimânâhk ka-kiyikawêpaycik pîhci ôma nawasonikêwin paminikêwin ta-miyâska nisitawêyihcikêwin wayêsihêwin.

Itêyimowin: Itasiwêwin êkwânima Sîtoskâm Kwayaskwâtisiwin

- Awa Onâtamâkêwak ta-kî-nîkânipayihtaw, **nâkatohkêw, nôcihtâw, onâtamâkêw, pisiskêyihcikêw, nâkatêyihitam mîna nîkânipayihtaw miyikosiwin** mîna isi ka-nitawêyihakwahk itêyimowin mêskotastêwin isi owiyasiwêwin, kakêskwêwin, paminikêwin, pimipayihtâwin, êkwa/ahpô kotak katawa isîhcikana ta-nakinahk nîkânihk miyikosiwin pîkonikâtêwina. **Kwêskinâkohtâwin mêskotastêwin ta-nitawêyihakwan kahkiyaw-ohci-okimânâhk nakiskamowin** ohci kahkiyaw okimânâhk kihci-kamikwa, pamihâwina, mâmawihitowin, nôkosîstamâkêwin, êkwa koyak mâmawinikêwina asici piko tânima ka-mâmawohkamâto Kihci Tasihkêwin.
- Isi Nêhiyaw **MMIWG2S+ Nahî-opimipayihcikêw** êkwa **2SLGBTQIA+ Nahî-opimipayihcikêw** piko êkota ayâw mêkwayês ôma okimâwiwinahk êkwa itêhkêskamik otatoskêwîkamikwa. Mêkwânohk kotaka nâkatêyihitamowina, ôhi atoskâtamowina ta-nahâpahtam ohci nânapâcihcikâtêwin ôma kakêskwêwin kwayaskwâtisiwin pamihcikêwina sa ayâsîhtamowin isi MMIWG2S+ nâkatohkêwina.
- **Nêhiyaw mawinêskâkêwin sôhkêyihitamowin kiskinowâpahtihwêwina**, asici wiyîhcikêwin, kwayaskwascikêwin kwayaskwâtisiwin mîna pîkiskwêwin wâsakâmî ta-kî-mâtinamakêhk kahkiyaw yahkohtêwina ohci ôma paminikêwin.
- Ispîhk iskwêyanihk tahtahkwâw êkota ispîhk Oyasiwêwin ka-osîhcikâtêw, nâkatohkâtamowina êkwânihî Onâtamâkêwak namôy kaskihtâw ta-nâkatohkâta ispîhk nahiyokohk nahiyawpiwin ka-kî-wîhcikâtêk isi **Oyasiwêwin**, êkwânima ta-kî-asici itasiwâcikêwin sîhkihkêmowin tâpiskôc mêstinikêwina asicâyihk okimânâhk.
- **Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.10** ta-kî-ascikâtêw mêkwayês nâkatêyihitamowin itasiwêwin ohci Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Atoskêwîkamik êkwa atoskêwîkamik ta-wîhtamâkêhk tahto askiy isi Okimâwinahk isi pimohtatâwin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowina Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin.
- Kahkiyaw wiyasiwêwina êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin itasiwêwina piko ta-otitwêstamâkêhk isi itâpisiniwin ohci **Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw**, Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi Ô-miyikosiwin ohci Awâsis, okimânâhk wiyasiwêwin, êkwa kihcêyimowin kâ-piskihastâhk êkwa tipahaskanihk wiyasiwêwina, asici mîna **Nêhiyaw kihci nêhiyawâtisiwin** asici otâcimisohiwêwina, isi tipêyimowin asici Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.2(v). Awa Onâtamâkêwak ta-kî-itêyihak kahkiyaw kwayaskwêyihcikêwin Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin owiyasiwêwin.

- Nîkânihk **UNDA wîhtamâkêwin** ta-kî-kikinikâtêw mêkwayês itasiwêwin ohci Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Atoskêwîkamik asici ôma atoskêwîkamik wîhtamâkêw tahto askiy isi Okimâwinahk ohci pimohtatâwin isi okimânâhk wiyasiwêwin êkwa pimipayihtâwin.
- Ayis ohci ka-piyasêyimohk astâsiwin mîna ta-miyâska mawinêskâkêwina mitoni ka-kaskihowhk mâmawohkamakêwin kakwêcihkêwina êkwa nôkosîtamâkêwin, **pimohtatâwin ta-kî-nisihkâc** mâka mêkwayês âhkâtânwa papâsiwin kiko ta-nitawêyihtâkwân âhkami nahâpahtamowin wîpac ispîhk 2024 ohci wîci-osihtâwak owiyasiwêwin isi tipêyimowin asici ôma itasinahikatêwin wiyasiwêwin wiyastêwin êkwânima kwayaskastam asici ôma wîhtamâkêwin.
- Awa Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-kî-nawasônaw sêmâk êkwa pâmwayês Manitowi-kîsikani-pîsim 31, 2024, êkwa 13 Itêhkêskamik Onâtamâkêwak ta-kî-nawasônihcik mêkwayês ka-pimitisahikâtêki niktowâsik pîsim êkwa pâmwayês Opâskâwêhowi-pîsim 30, 2025. Ôma okimâwiwinahk êkwa itêhkêskamik otatoskêwîkamik ta-kî-atoskâtahkik mîna yôhtênikâtêw namôy astamêyikhok niktowâsik pîsim mwêstas ispîhk ôma nawasônikêwin ohci Itêhkêskamik Onâtamâkêwak êkwa pâmwayês Manitowi-kîsikani-pîsim 31, 2025.
- Kisiskâpayihcikêwin, pimohtatâwin, mîna âciwinikêwin piko kîhkâ-pîkiskwâcîkôtêk sâpô askininahk cikâstêpayicikanis pimipayihcikêwin mîna sêhkê wâpahtahiwêwin tâpitâwî mîna âhkami.
- Nêhiyaw mâmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak ka-wîhtakik êkwamîna **iyinito miyikosiwin êkwânima namatêwan**

ohci nâkatêyihtamowin itâpacihcikana mastaw ka-astêkihk isi tipêyimowin asici Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7, **mâmawohkamakêwin ta-kî-mêkihk isi mâmawâyâwinihk, nahêyihtowin, Tahtoskânêsiwak, pêyakôskânêsiwak mâmawohkamâkêwak, Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa Nêhiyaw iskêwak sa mâmawohkamâtowina** ta-pêtahk âtawêyihtamowina nîkânihk. Ôma kwayaskastam asici ôma Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan isi yahkohtêwin ohci Nêhiyawak Ô-miyikosiwiniwaw.

- Nêhiyaw mâmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak kiskisimokonaw ohci iyinito nâkatêyihtamowin isi kiyânân, êkwa êkwânima kitimâhakanak namôy tâpitâw kaskihtâwak ta-nîsohkamâsocik. Ita kitimâhakanak ohci miyikosiwin pîkonikâtêwin nawasonamwak, wiyawâw ta-kî-nawasonêwak ita âcimostâkêwin ahpô piko ispîhk ohci ôma paminikêwin isi tipiyawê apho iyinito, tâpiskôc Nêhiyaw okimânâhk ahpô mâmawohkamâtowin, ta-sâpôhtêmakahk ôma paminikêwin kiki wiyawâw. Nêhiyaw okimânâhk êkwa mâmawohkamâtowina piko ta-otihtikot ka-natawêyihtâkwahk sôniyâwi-wîcihiwêwin ta-mâcihtât ôma oskayi nâkatêyihtamowin.
- Oki Onâtamâkêwak ta-kî-ayâwak **'nâkatêyihtamowin ta-yahkitisahikêt' itasiwêwin**, êkosi isi ayisiyiniw ta-natawêyihta wîcihiwêwin yahkitisahwêw isi pamîstakêwina êkwa sîtoskâkêwina, asici miyw-âyâwin sîtoskâkêwin, mîna êka ta-patâpamihk nîsôhkamâkêwin.
- Owiyasiwêwin ta-kî-kikinikâtêw kaskihtâwin ta-**pamîna nîsohkamâkêwin nôcihcikêwina** asici kotak nâkatêyihtamowin ihtâwina, êkwa **askininahk kiskinwahamâkêwin** itasiwêwin.

Itêyimowin: Onâtamâkêw Nâkatêyihtamowina, Sôhkâtisiwina, êkwa Tipêyimisowin

- Oki Onâtamâkêwak êkwa otatoskêwîkamik piko **kwayaskwascikêwin**. Ôma owiyasiwêwin ta-kî-kikinikâtêw '**tipiyaw itasiwêwin**' **sôhkâtisiwina**, mîna êkosi isi ka-itocikâtêk oki Onâtamâkêwak ta-kî-tâstapînâniwan mîna wâh-wâpahtam/ ayakaskâwa âyimihôwina pâmwayês ta-âyimihiwêhk.
- Oki Onâtamâkêwak piko ta-sôhkêyihtahk **nôcihtâwin sôhkâtisiwina** tâpiskôc êkwânihi ohci kâ-piskihtahtâhk êkwa tipahaskanihk Onâtamâkêwak. Ôma asici sîhkikhêmow sôhkâtisiwin ta-maskawêyihta kwayâcihtâwina âcimowasinahikana, asici âcimowasinahikana êkwânihi mâna namôy pakitinikâtêwa sîpâ kahcitinamowin isi kiskêyihtamohiwêwin owiyasiwêwin. Ka-pimohtatâcik sa nôcihcikêwin ohci okimânâhk kihci-kamik tipêyihcikêwin sîpâ sa itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin, oki Onâtamâkêwak ta-kî-ayâwak tipêyihcikêwin ta-kakwêcihkêmocik, asici sîpâ kihci-pîkiskwêwin, nakacihtamohiwêwak êkwa kotakak asici pimohtêstamâkêwak ohci pamihâwina ka-kiskêyihtakwahk

ka-pîkonikâtêkihik omiyikosiwiniwaw asicâyihk Nêhiyawak. Onâtamâkêwak piko ta-ayâw iyikohk sôhkâtisiwin êkwa tipêyihcikêwin ta-pimohtatât sa itasiwêwin katawa, asici mîna nâkatêyihtamowina êkwânihi âstamêpitamâkêwin astâhtâsowin ohci mâskôt kakwâtakihêwin. Tipâpêskotâwin sôhkâtisiwin kâyawisiwin êkwa nakinamowin kakwâtakihêwina ohci sôhkâtisiwin êkwânihi âyiwâkihtakwanwa ta-nîkânipayihtahk miyw-âyâwin mîna nahiyikohk wâhkôhtowina tastâw pamihcikêwina êkwa otasihkêwak.

- Oki Onâtamâkêwak piko ta-ayâcik **maskawî-pihkohtâwin sôhkâtisiwina** ta-sîhkikhêmow nîpawîstamakêwak mîna masinahikana ahpo âcimowasinahikana, asici kipascikêwin kiki kwayaskwâtisiwin, asici sîhkitisahwêwin kiki namôy-nahêyih towin. Oki Onâtamâkêwak piko ta-ayâcik askininahk wîhtamâkêwin sôhkâtisiwina kîspin namôy itêyimowina êka pimohtacikâtêwa, êkwa mayâw ôma Oyasiwêwin osîhcikâtêw, ita ka-nawasonahkik natonam pihkohtâwin sâpô ôma Oyasiwêwin.

“
Mâmawipitamowin nêhiyawâtisiwin Nêhiyaw
tipêyimisonâniwan asici pisiskêyihcikêwin
pimohtêmakisiwin ohci Onâtamâkêw Atoskêwîkamik
ta-kî-wîcihtâw ta-miskahkik nahipayin tastâw
kihçeyimowin nêhiyawîhcikêwin ayiwâkana êkwa
ka-kêhcinahow nâkatêyihtamowin mêkwayês mastaw
kihci êkwa kihci owiyasiwêw wiyastêwin.
”

- **Tipêyimisowin** ohci okimânâhk êwako kistêyihâtâkwan kiki ôma pimohtêmakisiwin ohci Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik mîna ta-pihkohtamâsohk aspêyimowin. Oki Onâtamâkêwak piko kêhcinâc âsawi-tipêyimisow êkosi isi namôy ihtakon aswêyihitamowin isi êkwânima maskawêyihitamowin ê-mâkohtâhk ohci itasiwêwina. Awa Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik piko mitoni cîki ta-ayâhk itowahk okimânâhk ohci, tâpiskôc Atoskêwîkamik ohci Onahîkâsow Oyakhikêw êkwa Okimâwinahk Oyakhikêwin Atoskêwîkamik. Itêyihatakion ta-kî-mêkihk isi 'Venice Kistêyihcikâtêwina' êwako ohci Onâtamâkêwak, Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan maskawêyihitamowin ohci Onâtamâkêwak, êkwa kotak misiwêskamik kihci kistêyihcikâtêwina êkwânima kêhcinahow tipêyimisowin.
- Wiyasiwêwin, kakêskwêwin, êkwa wîchihwêwin **wiyastêwin** ta-kî-kiskinawâchihcikâtêk ôma Okimâwiwinahk Kakwêchikêwina **Kistêyihcikâtêwina ohci Mêskotastêwin** êkwânima asici ê-kîskâyawâki nîkâninikâsowin mîna êka-sâkocihiwêwin isi nakiskamowin, ôma kiyikawêpayiwin ohci wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyiniwak, mîna Nêhiyaw-nîkânêwin maskawêyihitamowina êkwa pamîstakêwina êkwânima nisitawinamowin nisitawêyihâtakosiwina, êkwânihi nêhiyawîhchikêwin kanawêyihâtakosiwin, mîna âstamêpitamâkêwin.

- **Nanâtawihâtêwina** ta-kî-asici itêyimowina ohci Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak ta-mêskotastêk kakêskwêwin, paminikêwin, pimipayihâtêwin, owiyasiwêwin êkwa / ahpô kotak katawa nânihkêyimowin ta-nakinahk ati-nîkânihk miyikosiwin pîkonikâtêwina.

Itêyimowin: Mitonêyihitamowin ohci Tipêyimisonâniwan

- **Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik** ta-kî-kihci kikinikâtêk pîhci ôma owiyasiwêwin. Oki Mâmawapôwîkamik ta-kî-pimohtêstam nanapo askiya mîna kikinikâtêw nêhiyawâtisiwin Nêhiyaw tipêyimisonâniwan kistêyihcikâtêwina asici mâmawihitowin nâkatêyihitamowina sîpâ Kânata otasihkêwin wiyasiwêwin mîna asici MMIWG2S+ wîtotîmâkanak, Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, Nêhiyaw 2SLGBTQQA+ mâmawohkamâtowina, okimâwiwinahk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa okimâwiwinahk sakasihk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa nawasônikêwina ta-kî-osihtahk ka-pimitisahikâtêk sôhkan nawasônikêwin paminikêwin ohci okimâwiwinahk nawasonikêwin mâmawihitowina êka piko asici nitawêyihitamowin mâh-mâmawî, okimânâhk ahpô pîtos isi.
- Ta-kî-ihtakohki nêwo **osk-âya apiwina** isi Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik, kiki Nistam-Iyiniwak osk-âya, Ayaskîmow osk-âya, Âpihtawikosisân osk-âya, êkwa sakasihk Nêhiyaw osk-âya. Osk-âya kiki ôma itapitisiwin êwako itêyihatakosiwak iyikohk 18 – 29 askiy itahtopiponêwin.

- **Itêhkêskamik Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik** ta-kî-kiskinohtahiwêt mîna ta-sîtoskâwât itahto Itêhkêskamik Onâtamâkêwa, asici Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik tipêyihâtakosiwak ka-apicik isi tipêyihâtakosiwak ohci Itêhkêskamik Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik êkwâanima nahêyihitam asici sa Tipahaskanihk. Pimohtêstamâkêwin ta-kî-kêhcinahow sâpô sôhkan nawasônîkêwin paminîkêwin nîkânêstamowin ohci itêhkêskamik nawasonîkêwin mâmawihitowina êka piko asici nitawêyihitamowin ta-kî-mâh-mâmawî, okimânâhk ahpô pîtos isi mîna asici pimohtêstamâkêwin ohci MMIWG2S+ wîtotîmâkanak êkwa itêhkêskamik mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik Nêhiyaw 2SLGBTQQA+ mâmawohkamâtowina, itêhkêskamik sakasihk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, êkwa okimâwiwinahk itêhkêskamik Nêhiyaw mâmawohkamâtowina (kâ-piskihastâhk/tipahaskanihk mâmawohkamâtowina). Osk-âya ta-kî-apicik isi itahto Itêhkêskamik Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik, êkwa pîhci ôma paminîkêwin osk-âya itêyihakosiwak iyikohk 16 – 29 askiy itahtopiponêwin.
- Oki Okimâhkânak ta-kî-nakiskâtocik namôy ayiwâk kékâ-mitâtahtwâw pêyak askiy mîna namôy astamêyikohk nêwâw pêyak askiy, mîna tasîhkamowina ôhi Okimâhkânak tipêyihâtakosiwak ta-kî-kâhtapastâhk.
- **Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihitamowin Okanawêyihcikêwak Wâsakâmî Kakêskimiwêwin** ta-kî-osihcikâtêk kiki itahto Onâtamâkêw sa Atoskêwîkamik êkwa ta-kî-ta-kî-kihci kikinikâtêk pîhci isi ôma owiyasiwêwin ta-kitihamakihk mîna ta-sîtoskâhk itahto atoskêwîkamik mîna êkosi isi ta-âpacihahk kiki Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân nanâtohkânowin mini iyinsiwin, sôhkê âyâtaskitêw pîhci Nêhiyaw kistêyihcikâtêwina. Nisitawinamowin Nêhiyawak ka-wîkicik mâmawâyâwinihk mîna isi sakasihk, ôcênâsihk,

êkwa Kîwêtinohk wâsakâskamihtawina êwako nitawêyihamwak ta-kêhcinahow pamihcikêwina kiskinawâchikâtêkihk ôhi kiskêyihitamowina. Onâtamâkêwak piko ta-kaskihâtacik ta-osihcikâtêk nahîkâsowin, pîkiskwâtamowin-nisitawêyihcikâtêwin wâsakâmî kakêskimiwêwin asici nisitawêyihcikâtêwin mêmohci pîkiskwâtamowin onahîkâsowin kispin nitawêyihakwan, asici Osk-âya Wâsakâmî Kakêskimiwêwin.

- Ôma tipêyimisonâniwan wiyastêwin êkwa Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik piko êkwâanima namôy-napê êkwa pâh-pîtos nisitawêyihâtakosiwak ka-mâcihtâhk, mîna **mitoni nîkânînikâsowin ohci 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw**. Êwako ôma nîkânêyihâtakwan, isi ôma nêhiyawâtisiwin otatoskêwin ohci 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw êwako ta-wâpahcikâtêk nanatohk itâpisiniwina mîna ta-pêtahk nahipayin.
- Awa Onâtamâkêw Otatoskêwîkamikwa, Okimâhkânak, êkwa Wâsakâmîhk piko ta-kî-mâmawisîhcikêhk ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak **nîkânînikâsowin ohci wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyniwak, iskwêwak, sakasihk Nêhiyaw, Nêhiyaw 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw, mîna ayisiyiniwak asici mâskisiwin**. Ta-kî-ihakohk ka-isi-itêymisohk mînopayiwîn mîna akisowin pîhci kwayaskwascikêwin ohci kahkiyaw otatoskêwak êkwa tipêyihâtakosiwak ohci itowahk Okimâhkânak, êkwa Wâsakâmî.
- Itahto tipêyihâtakosiwak ohci Onâtamâkêw Okimâhkânak êkwa Wâsakâmî asici mîna nawasonîkêwin mâmawinîkêwina piko ta-têpêyimow isi atoskêwin **kiki tâpowakêyihitamowin mîna isi ayamihêwâtisiwin ohci mâmawî êkwa ta-kakwê pihkohtâw**, êkwa nahêyihitowin maskawêyihitamowin paminîkêwin ta-nisitawinîkâtêw ta-kêhcinahow ôma kihcihtwâwi nâkatêyihitamowin. Piko ta-ihakohk itâpacihcikan ta-âhtascihiscik Okimâhkânak êkwa Wâsakâmî tipêyihâtakosiwak êkwaniki êka âhkami itohtêwak mâmawapiwina ahpô namôy mâmawî-atoskêwak mâmawî mîna kîsihtâwak sa itasiwêwina.

Itêyimowin: Wîcihiwêwina kiki Kaskihowin

- Okma Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak êkwa Atoskêwîkamik piko nahiyikohk itastân asici **nahiyikohk mîna mêcimwâci sôniyâwi-wîcihiwêwin**, nisitawinamowin kayâsêskamik êkwa âhkami ayakaskâwa pîtotêyimowin isi sôniyâwi-wîcihiwêwin êkwa isi tipêyimowin asici Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 êkwa 1.3. Mêcimwâci itwêman âhkami mîna nâspic, mîna namôy aciyaw.
- **Kihci-pamihtâwin nitawêyihcikêwina** ta-kî-têpi tipahikâniwan sâpô oyaswâcikêwin, nôcihtâwin mîna wâh-wâpahcikêwak, sôniyâwi pamîstakêwina, ayisiyiniw wîcihiwêwina asici nakacihamohiwêwin mîna onahîkâsow kisiskâpayihcikêwin, âcimostâkêwina, êkwa kiskêyihamohiwêwin pimohtacikêwina. Kihci sôniyâwi-wîcihiwêwin piko asici kîspinamâkosiwin kiki Mâmawapôwîkamik êkwa Wâsakâmî tipêyihamohiwêwin mîna Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihamowin Okanawêyihcikêwak, asici mîna itakihtêwin ohci onahîkâsowin onâtamâkêwak mîna opaminikêwak êkwa piskihci miyw-âyâwin osîtoskâkêwak, nêhiyawîhcikêwin nitawêyihcikêwina asici maskihkiya êkwa isistawin, otitwêstamâkêwin êkwa itwêstamâkêwin, mîna awâsis nâkatêyimowin aêkwa tipiyaw pimohtahiwêwin ta-sîtoskâhk ayisiyiniw ka-atâmêyihahkik.
- **Nêhiyaw atâwêwin** ohci kêhcinaâc Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow êkwa Âpihtawikosisân tasihkêwina piko ta-itêyihahk pihic kahkiyaw itahkamikisiwina êkwa atâwêwina.
- **Oyakhcikêwin tipêyimowin** ohci Opaminikêw piskihastêwina ohci okimânâhk êwako nâkatêyihamowin ohci Onâtamâkêwak ka-nôkohtacik sa oyakhcikêwin natocikâtêwin isi Okimâwinahk Mâmawihitowina itahto nîpin kiki ka-pimitisahikâtêk tako-tipahikêwin. Oki Okimâwinahk Mâmawihitowina ta-wâpahtahiwêwak wîhtamâkêwin asici itêyimowin oyakhcikêwin êkwa Sôniyâwi Okimâw ta-mêkiw ikoyikohk kiki mwêstas oyakhcikêwin.
- Ôhi Onâtamâkêw Otatoskêwîkamikwa ta-kî-ayâw wîcihiwêwina ta-mêkihk **wîpac kahcitanamowin pamîstakêwina, asici papâsiwin osîhcikâtêw pîhci owiyasiwêwin kiki okimânâhk ayâsihtamowina**. Sîpanowân kihci sôniyâwi-wîcihiwêwin ta-wîcihtaw ta-miyâska nasihkâcî mâwasakonikêwina ka-môsihowcic atihit nâkatêyihamowin ihtâwina.
- Ôma otatoskêwîkamik piko ta-itastân ta-**nahêyihta** êkosi isi ta-kî-mêkihk **nahîkâsowin onâtamâkêwa êkwa opaminikêwak** mîna sîtoskâwêw wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyiniwak ispîhk ka-atâmêyihamowicik mîna ta-âkwâpitisocik isi wîcihiwêwina pîhci mâmawâyâwinihk. Ôma nisitawêyihamowin ohci nitawêyihamowina kiki wîcihiwêwina mêkwâc pamihcikêwina ta-sîtoskâhk atoskêwin ohci Onâtamâkêwak êkwa nitawêyihamowin kiki wiciwâkanihtowina asici mêkwâc pamihâwina ta-sîtoskâhk Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân iskwêwak mîna sa wîtotîmâkana.
- Ôhi otatoskêwîkamik ta-kî-miciminikâtêkihk isi pamîstakêwin itasiwêwina asici âyiwakanowin asotamâkêwin.

- Mitoni êkwayikohk sôniyâwi-wîcihiwêwin kiki Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Otatoskêwîkamik piko asici **sîpanowân êkwa nahiyikohk pamînamowin sôniyâw** amîna sôniyâwi-wîcihiwêwin kiki nânapâcihtâwin, ahpô ita ka-nitawêyihakwahk otôsîhcikêwin, ohci **âhkamêyihamowin pimipayihtâwina** ita nîkênihk atâwêwikamikohk êkwânihi wêhci nôkwanwa. Êkosi isi ta-miyâskam nitawêyihamowin ta-mâwinêskakihk sôniyâwi-wîcihiwêwin ahpô kiki tawâwin mékwayês pimipayihtâwina mîna ta-pakitinikâtêw kiki asotamâkêwin mîna kahcitinikâtêwin Nêhiyaw tawâwin.
- Tawâwin êkwa wiyîhcikêwin péyakwayahk ta-kî-osîhtâniwan ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak mîna kistêyihcikatêw êkwa kihcêyimowin Nêhiyawak sa nêhiyawîhcikêwin isîhcikêwina, mitoni têpaskinahtawin isistawina êkwa paminikêwina tâpiskôc kaskâpahtênikêwin, ayamihâwina, mîna saskahamowin qulliq.
- Ôma Onâtamâkêw sa Atoskêwîkamik nitawêyihakwan sôniyâwi-wîcihiwêwin kiki âyiwakanowin, **nahitotâmowin âcimostâkêwin** pamihcikêwina isi wâh-wâpahcikêwin, oyakihcikêwin, kanawâpahcikêwin, mîna sôskwâc ta-osihthak sôhkan kêhcinâhiwêwin-ohcipayiwîn oyasiwêwina êkwânima ka-mêkihk kwayaskwêyihcikêwin mîna oyâpahcikatêwina isîhcikana. Ôma âcimostâkêwin ta-kî-mihcêtwayasihk mîna kihcinâkwan, tâh-têpi wîhtamâkêwin mîna askininahk, êkwa wêhci kahcitinamowin êkosi isi pimohtêman ohci nâkatohkâtêwin isi miyikosiwin pîkonikâtêwina. Okimâwiwinahk âcimostâkêwin pimohtatâwin êwako kistêyihthâkwan kiki otatoskêwak êkwa

kakêskwêwak ta-wâh-wâpahtahkik waskawîwin ahpô kiskinowâpahtihwêwin ohci âtawêyihamowina asici miswâwin-ohci-Kânata wâpahtamowin. Okimâwiwinahk âcimostâkêwin ta-kî-kîhkânâkwan mîna pîyisk ta-nâkatohkâcîkâtêk itêhkêskamik pitosêyihamowina mîna tipapîskotân kwêskinâkohtâwin.

- Oki Onâtamâkêwak ta-kî-tipêyihthak asici ôma **nâkatêyihthamowin ohci mosahkinikêwin mîna nocihtawin âcimostâkêwin nisitawêyihcikatêwin isi MMIWG2S+** êkwa ayisiyiniw mîskotônîkêwin asici mîna kotak môsahkinamowina âcimostâkêwina êkwânima âyimihowin kiki iskwêwak êkwa 2SLGBTQIA+ ayisiyiniw akami kahkiyaw okimâwapiwin. Ôma âcimostâkêwin mosahkinikêwin ta-kî-kistascîkâtêk **okimâwiwinahk âcimostâkêwina ohci MMIWG2S+** ita Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw Atoskêwîkamik amîna asici ka-isi-itêymisohk-ohcipayiwîn âcimostâkêwin ohci pâhkaci-iyikohk mîna wa-wîhkâc ohci mâyi-tôtamakêwin. Mâwasakonikêwin âcimostâkêwin ta-kî-ihthakohk isi askininahk ta-kêhcinahow nocihtawin ta-kî-nisitawêyihcikatêw isi ayiwâkês nâkatêyihthamowin itâpacihcikan.
- **Têpwacîkâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.10** ta-kî-kîkinikâtêw mékwayês Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw Atoskêwîkamik asici ôma atoskêwîkamik wîhtamâkêwin tahto askiy isi Okimâwinahk ohci pimohtatâwin ôma Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmowina Têpwacîkâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin.

Kîspin sîtoskâkêwin êka ihtakon ta itohtêhk sâpô ôma paminikêwin, ki pakitêyihtên.

- **Nîkânihk UNDA wîhtamâkêwining** ta-kî-mîna kikinikâtêw mêkwayês Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw Atoskêwîkamik asici atoskêwîkamik wîhtamâkêwin tahto askiy isi Okimâwinahk ohci pimohtatâwin ôma okimânâhk Wiyasiwêwin êkwa pimipayihtâwin.

Itêyimowin: Kitatamiskâkêwininâna isi Ki-wâhkômâkananik

- Ôma Onâtamâkêw sa Otatoskêwîkamik piko **êka-mawinêskâkêwin mîna kahcitinamowin** asici pamîstakêwina ta-ihtakohk pîhci Nêhiyaw pîkiskwêwina asici masinahikana. Kâhcitintmowin ôma atoskêwîkamik ta-kî-wêhci, asici kahcitinamowin isi sêwêpicikan, masinikêtâkan kâhcitinatowin, masinahikêwin, êkwa kotak kitayamâkaninâna ka-ati-osihcikâtêkihik. Âcimostâkêwin ta-kî-nitawêyihamwak sîtoskâkêwin kiki piko tânihi masinahikana. Pimohtatâwiniw ahpô nôkosiwin ihtâwin ta-kî-mîna pâh-pêyakwan itastâhk.

"Ê-miywêyihâtakwahk, ayisiyiniw âkwâpitisowin ispîhk âcimostâkêwin êkosisi ayisiyiniwak itôtâkowisiw tâpiskôc owîcêwâkaniwâw, mîna namôy tâpiskôc apisci-awâsisak mîna ta-kitahamahk ta-âstêyêyihahk."

- Âcimostâkêwin ta-kî-isi **katawasiwin mîna nakiskâtômakan** asici otatoskêwak ta-wîchîcik ayisiyiniwa êkwa wîtotîmâkanak sâpô ôma paminikêwin, otitwêstamâkêw ispi-pîkiskwêwin. Aniskaciwin

kakwâtakêyimowin namôy katawa nisitohcikâtêw mîna êwako ohci pamîstakêwina ta-kî-tastaw.mâmawipicikêwin mîna âstamêpitamâkêwin êkwa **miyâskamowin piko tanihi êka natawêyihâtakwanowin kîhtwâm wîhtamâkêwin ohci kakwâtakêyimowa kiskêyihamowina**, asici apihkâcikêwin wâsakamî sîtoskâkêwina ka-ihtakohk sâpô Nêhiyaw mâmawohkamâtowina êkwânihi mîna nahiyikohk tipahikâniwan, isi tipêyimowin asici Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.3, 1.8, êkwa 2.3.

- **Mâskôc miyikosiwin** itwêtakan êwkânima piko tâna Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, ahpô Âpihtawikosisânak ta-kî-kahcitinam awa Onâtamâkêw sa pîhci itêhkêskamikohk mêkwayês êkota ka-wîkicik mîna otihtikow pamîstakêwin. Ôhi paminikêwina êkwa isîhçikêwina ohci **itahto Pêyakoskân êkwa ayisiyiniw** kîyam piko itê ka-wîkicik piko ta-kihçeyimohk.
- Awa Onâtamâkêw sa Otatoskêwîkamik piko ta-ayâcik **pêyâhtakêyimowin wîhtamâkêwin itâpacihçikana** êkwânima ta-kî-kahcitinikâtêw êka nisitawêyihâtakosiwin mîna kîmôci-ayi, êkosi isi êkwânima miyikosiwin onâtamâkêwak namôy oyâpahçikâtêwin mîna namôy kakwâtakihtâw ohci âpêhowin.
- Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Otatoskêwîkamik ta-kî-yôhtênikâtêk **miyâskam ispayin tipahikan mîna âsawi-niyânano-kîsikâw**, ta-nakiska nitawêyihamowina ohci Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân otasihkêwak.

- Namôy ta-kî-**ihctakohk âhtasiwêwin ohci nakinamâkêwina ka-kêsihtahk atâmêyihctamowin**, ataminâwin êkwânima ta-kî-kinwêsîs iyikohk ta-atoskâcîkâtêk kakwâtakêyimowin mîna ta-nîkânôhtêhk. Mâka, nisitohcîkâtêw êkwânima âskaw Onâtamâkêwak namôy ta-kî-nôcihtâwak wawânêyihctamowina ayis ôsâm kinswêsîs kwayaskwêyihctamowin mîna sôhkî nôcihtân.

Itêyimowin: Masinahikêhêwin êkwa Otatoskêwak

- Oki Onâtamâkêwak piko wiyawâw **Nêhiyaw, katawa ê-kihctêyimohk, aspêyimowin**, mîna **kanâci-pimâtisiw** ayisiyiniw. Awa ka-nawasonihk ta-kî-**nêhiyawîhctikêwin nistâsêyimowin**, mêkwac mâmawohkamakêw êkwânima sâkocihiwêwin pamihctikêwina êkwa wiyastêwina tâpiskôc ita ka-ki-kanawêymihctik kiskinwahamâkêwikamik êkwa kîsikâw kiskinwahamâtowikamikwa, Nikotwâsikomitanaw Askîy Otihtinikêwin, êkwa awâsis nâkatêyimiwêw pamihctikêwin kimotiwak nêhiyawîhtwâwin êkwa nêhiyawâtisiwin onahîkâsowin aniskaciwin ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak.
- Ôma masinahikêhêwin paminikêwin piko êkwânima **kîhkânâkwan** mîna isi tipêyimowin asici atoskêwin pêci-nâway kayas, pihkohtâwina, nakacihtâwin, êkwa onahîkâsowin, asici masinahikâtêwin ka-osihtahk ayakaskâwa mîna wiyastêwin mêskotastâwin. Ata onahîkâsowin ohci Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin nitawêyihctamowin, oki Onâtamâkêwak namôy katac kihci okiskinwahamâkanak. Nanapo kihci mîna ayiwâkês kiskinwahamâkêwin piko ê-kihctêyimohk.
- Êkwa ayiwâkês onahîkâsowin ohci Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin, awa Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik ta-kî-otatoskâtêwan ohci ayisiyiniw asici onahîkâsowin pîhcti nahiyikohk mîna

iyinito kwayaskwâtisiwin, pimipayihctâwin êkwa pamîstakêwin wâh-wâpahtamowin, mîna Nêhiyaw kanawâpahctikêwak êkwa nakiskamâkêwina, mîna asici onahîkâsowin ohci kihci itâpahtamowina asici miyw-âyâwin; mâmitonêyihctikan miyômahctihowin êkwa wahkê-aspinêwina; simâkanisiwin êkwa kwayaskwâtisiwin pamihctikêwin; tipiyawê pamîstakêwina asici awâsis êkwa wîtotîmâkan pamîstakêwina; nistamôsânîwiwina êkwa wîtotîmâkan mâyi-tôtamakêwin, mîna ahkwâtisiwin mâyi-tôtamakêwin; wâskahikan; kiskinwahamâkêwin; êkwa mâskisiwin. Kiskêyihctamowin mîna Nêhiyawêwin pîkiskwêwin ta-kî-kihctêyimohk ispîhk masinahikêhêwin.

- Awa Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Atoskêwîkamik piko ta-kikinahk **ayakaskâw pimohtêstamâkêwin itahto itêhkêskamikohk ohci** êkwa kêhctinahow êkwânima Nêhiyaw iskwêwak êkwa 2SLGBTQQA+ ayisiyiniw miyo pimohtêstamâkawîwak. Ayis ayakaskâw itêhkêskamik pimohtêstamâkêwin êwako ispîhtêyihctâkwan, itêyihctamowin ta-kî-mêkîhk isi pâtos-âyihct atoskêwin ita mâskôt iyikohk mîna natawêyihctâkwan êkwa kispin mâcipayihctikêwin nitawêyihctamowina ta-kî-nakiskîkâtêk.
- Awa Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik ta-kî-nawasonêw, atoskahêw, mîna nakacihtamohiwêw otatoskêwak, ciyêkwac ta-otihtikohk sîtoskâkêwin pamîstakêwina ohci Kihci owiyasiwêw Oyasiwêwina Sîtoskâkêwin Pamîstakêwin ohci Kânata. Nakacihtamohiwêwin ta-kî-kikinihctik Nêhiyaw ka-isi-itêymisohk-ohcipayiwîn wâh-wâpahtamowin asici mîna sîtoskâkêwin kiki otatoskêwak sa miyômahctihowin asici oyakihctikêwin ta-âciwinikêt êka kêhctiwâk kakwâtakêyimowin. Mawinêskâkêwin maskawêyihctamowina ta-nisitawinikâtêwa ta-kêhctinahow pêyâhtakêyimowin êkwa miyo atoskêwin wâsakâskamihtawin.

- Pisiskêyihcikêwin awâsis kitimahiwewin êkwa na-nêsowisiw ayisyiniwak pisiskêyihcikêwin piko ta-nahêyhtakwahk pâmwayês masinahikêhêwin, êkwa tipêyhtâkosiwak ohci kiscâyâhk-atoskêwin piko ta-miyo astêk.
- Aswêyihcikêwin wâh-wâpahtamowin paminikêwin ta-kêhcinâhow Nêhiyaw nisitawêyhtâkosiwin.

Itêyimowin: Kîhkânâkwanowin êkwa Wîhtamâkêwin ta-Sîtoskâhk Kwêskinâkohtâwin

- Oki nêwo Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak piko ta-kwayâcihtâw **tahto-askiy nîsohkamâkêwin wîhtamâkêwin** isi Nêhiyaw nîkânastamâkêwin, miyikosiwin mâmawinikêwina, êkwa ayisyiniwak, isi awa Onahîkâsow Oyakihcikêw ohci Kânata, êkwa isi Okimâwinahk êkwânima asici wîhtamâkêwin itahto itêhkêskamikohk ohci. Ôma tahto-askiy wîhtamâkêwin ta-kiskinawâcihcikâtêw okimâwiwinahk asici mîna kihci itêhkêskamik âyimihôwina, âcimostâkêwin, êkwa itêyimowina, mîna ta-pimitisaham nocihtawin isko êwako kîsikâw. Ôma wîhtamâkêwin piko ta-ihkâkohk isi Nêhiyaw pîkiskwêwina. Ôma tahto-askiy wîhtamâkêwin êkwa kahkiyaw kihci âcimostakêwina ta-kî-, isi tipêyimowin asici, sêhkê itisahikâtêk isi Okimâwinahk Mâmawihitowina kiki itêyhtamowin mîna mâmawapiwina.
- Isi Onâtamâkêw ta-kî-osihtâw kihci wîhtamâkêwin piko tanima nakihkisiwin iyikohk nâkatohkêwin êwako sa itaswêwin ohci êkwana Onâtamâkêw namôy ta-kî-otamêyihta isi kîhtwâm askiy wîhtamâkêwin.
  - Tahto-askiy êkwa kihci âcimostakêw ta-kî-itisahikâtêk isi **Tahtoskânêsiwak Ostêsimâwasinahikan** (UN), asici ôma UN Kihci Rapporteur ohci Nêhiyawak Omiyikosiwiniwaw, ôma UN Kihci Rapporteur ohci Mâyi-tôtamakêwin

Asicâyihk Iskwêwak êkwa Iskwêsisak, ôma UN Kihci Rapporteur ohci Mîskotônîkêwin isi Ayisyiniwak, êkwa ôma UN Âsawi-tipêyimisow Onahîkâsow ohci Nâtâmostawêwin Asicâyihk Mâyi-tôtamakêwin êkwa Pîtotêyimowin Isi tipêyimowin asici Ahkwâtisiwin Ayiwâkêyhtamowin mîna Ka-isi-itêymisohk Nisitawêyhtâkosiwin, asici mîna kotak misiwêskamik ayisyiniw omyikosiwin mâmawinikêwina tâpiskôc ôma Mâmawohkamâtowin ohci Kihci-môhkomâninâhk êkwa ôma itêyhtâkwan Kânata otasihkêwin Onakatohkâtamowin ohci Nêhiyaw Mâmawohkamâtowin.

- Oki nêwo Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak piko ta-osihcikâtêk **tahto-askiy wêhci pîkiskwêwin wîhtamâkêwin wasinahikan**, asici mêskotastêwin ka-osihcikâtêkihik êkwa kîkwaya ka-nâkatêyhtahk. Ôma wîhtamâkêwin wasinahikanis piko ta-ihkâkohk isi Nêhiyaw pîkiskwêwina mîna kikinikâtêw okiskinohtêwasinahikan.
- Oki Onâtamâkêwak itahto itêhkêskamikohk ta-kî-micimînahkik tahto-askiy **Nâkatêyhtamowin Mâmawapiwin** tâpiskôc êkwanihi ka-miciminikâtêkihik ohci Yukon Kakêskimiwêwin Mâmawihitowina, ta-mâtinamâkêhk nocihtawin mîna ta-mêkihik nahipayiwin kiki onikânêwak ta-pîkiskwâtahkik kêhciwâc kakwêcihkêwina ohci Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân otasihkêwak êkwa kotakak.
- Piko ta-ihkâkohk ayakaskâwa nâkatêyhtamowin apihkâcikêwin isi kahkiyaw paminikêwina ohci Onâtamâkêwak êkwa sa otatoskêwîkamik, ta-kêhcinâhow êkwânima ôma âniskômohcikan âyimihôwina êkwânihi âyimihôwihtaw kanawêyhtâkosiwin ohci Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisyiniw êkwânihi pîkiskwacikâtêwa mitoni êkwayikohk, kîhkânâkwan, mîna nâkatêyhtamowin isi.

KÎHTWÂM YAHKOHTÊWINA: 'KAHKIYAW KIYANÂN KI-NAKATWÊYIHTAMOWINÂW'

2024 ta-kiskinawâcihcikâtêw niyânanwâw askiy kiskisiwin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkémowina kîsihcikâtêw wîhtamâkêwin êkwaTêpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin, êkwa kékâ-mitâtaht askiy aspin ôma Tâpwîmakan êkwa Wâkôwîcihiwîwin Mâmawohkamâkêwin ohci Kânata têpwâtamwak kiki askininahk kakwêcihkémowin isi itôcîkémakana ohci, êkwa nanâtawihâtaw kiki, osâmi-ayiwâkipayiwîn awahkânihkêwin ohci Nêhiyaw iskwêwak êkwa iskwêsisak pîhci Têpwacikâtêwin isi Nânihkêyimowin 41. Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 êwako wiyastêwin mînosihawin, mîna kihcêyimêw wîtotîmâkanak êkwa paspîwiyiniwak itwêmakana ta-pimohtatâhk pâmwayês kotak askiy pônipayin.

Sâpô mâmawohkamakêwin wâsakamî Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7, Nistam-lyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân mâmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak nôkosîtamâkêwak êwako **ayakaskâwa ayâsihtamowin nitawêyihamwan** asyis Kânata mêkwâc ayakaskâwa pwâtawihcikêwina isi Nêhiyawak. Ata Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 mêkwâc pimohtatân, atoskêwin piko ta-yahkohtêhk kisik kahkiyaw Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin. **Ôma âhkamêyihamowin ta-pimohtatâhk Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin nitawêyihcikêwina ta-nahikiskatômakahk isi okimânâhk, kâ-piskihtahastâhk, êkwa tipahaskanihk ayâsihtamowina ohci mastaw âsôpayiwîn, asici pêyakwan aswêyihcikêwin, kisiskâpayiwîn, êkwa papâsiwîn.**

Yahkohtêwin isi Pimohtatâwin:

Ta-otinihkâtêk kîhtwâm yahkohtêwin pîhci ôma atoskêwin, Kihci-Okimânâhk Kânata asây ta-kî-kîsihcikâtêyik sa nisitawêyihcikâtêwin oyakihcikêwin manâcihcikêwina. Nohtâw mêtinikêwina pîhci 2023-24 pakitinêwina ka-tipêyimow êkoyikohk mêkwâc:

- \$1.6 mâtawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw pâsci nîso askiy, mâcihtâwin ispîhk 2023-24, ta-sîtoskâhk Kihci Okimâwiwin Opimohtêstamâkêw ka-nawasônihk ta-mêkihk kakêskimiwêwin êkwa itêyimowina isi wiyawinikêwin ohci Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêw (Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7).
- \$2.2 mâtawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw pâsci nîso askiy, mâcihtâwin ispîhk 2023-24, ta-kistascikâtêk pisiskêyihcikêwin itâpacihcikan ta-pisiskêyihka mîna wîhtamâkêwin isi nocihtawin kiki pimohtatâwin (Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.10).
- \$2.5 mâtawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw pâsci niyânan askiy, mâcihtâwin ispîhk 2023-24, ta-pamîna mîna ta-nîsohkamakêhk atoskêwin ohci ka-nîkânipayihtahk Okimâwiwinahk Pimipayihtâwin isi osihtâwin mâmawohkamakêwin Okimânâhk-Kâ-piskihtahastâhk-

Tipahaskanihk-Nêhiyaw astacikêwin ohci Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQI+ Ayisiyiniw. Ôma astacikêwin êwako nisitawêyihcikâtêwin mâmawapiwin ta-nânihkêyimohk isi itâpahtamowina ohci mâtinamâkêwak otatoskêwina êkwa nâkatêyihamowina êwako ohci Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak, Iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQI+ Ayisiyiniw, asici nîkânêyihâtâkwan mâmiskocikâtêwin tânisî isi ta-mâcihtâhk "Mihkwasâkay Kiskêyihamohiwêwin".

- \$95.8 mawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw pâsci niyânan askiy, mâcihtâwin ispihk 2023-24, êkwa \$20.4 mawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw âhkami, ta-wîcihât Nêhiyaw wîtotîmâkanak ta-kahcitinahkik kiskêyihamohiwêwin ohci sa wanihiwêwin êkwa nipahtâkêwin osâkahanak, mîna ta-kwayaskastahk kitimâhakan pamîstakêwina. Ôma sônîyâwi-wîcihiwêwin ta-osk-âyiwan mêkwâc pimipayihâtâwina mîna tahki ayiwâk yahkipitam ta-kikinikâtêk sîtoskâkêwin kiki wîtotîmâkanak ohci 2SLGBTQI+ Nêhiyaw kitimâhakanak êkwâniki nâpêwak.
- Kotak âhkamêyihamowin wîcihiwêwina kikinikâtêw \$2.2 kêsipâkihtâsowin ta-mêkihk pâsci niyânan askiy, mâcihtâwin ispihk 2021-22, êkwa \$160.9 mawaci-kihci-mitâtahtomitanawaw âhkami, wîhtamâkêwin pîhci Oyâkihcikêwin 2021,²⁹ ta-kisiskâpayik atoskêwin ohci Okimâwiwinahk Pimipayihâtâwin isi ayâsihtamowin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêwina Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin êkwa Tâpwîmakan êkwa Wâkôwîcihiwîwin Mâmawohkamâkêwina Têpwacikâtêwin isi Papâsi-Wâskâwêwin.

Itêyihamowin Pimohtatâwin Oyêyihcikêwin:

Pâmwayês Niski-pîsim 31, 2024:

- CIRNAC ta-kistascikêw Pimohtatâwin Mâmawihitowina mîna ta-mâci osihcikâtêw wîhtamâkêwin nahawâscikêwin ta-pîkiskwêt askininahk sâpô âhkamêyihamowin cikâstêpayicikanis pimipayihcikêwin âcimostâkêwin êwako wêhci miskikâtêw. Oki Pimohtatâwin Mâmawihitowina ta-kî-mâmawisîhcikêhk ohci onahîkâsow okimânâhk kihci-kamik atoskêyâkanak kihci-kamikwa ohci êkwa pimohtêtamâkêwin ohci okimâwiwinahk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina, MMIWG2S+ wîtotîmâkanak, Nêhiyaw iskwêwak sa mâmawohkamâtowina, Nêhiyaw 2SLGBTQQA+ mâmawohkamâtowina, êkwa okimâwiwinahk sakasihk Nêhiyaw mâmawohkamâtowina.
- Ôma Pimohtatâwin mâmawihitowina ta-kî-wîci-nikânapihk ohci Nêhiyaw mâmawihitowina tipêyihâtakosiwak êkwa onahîkâsow CIRNAC okimânâhk kihci-kamik atoskêyâkan ita tahtahkwâw ohci Nîsôhkamâkêw Kihci Okimâw Pimohtêtamâkêw ahpô ispiâyihk.
- Ta-kî-ihakohk isko iyikohk nisto Nistam-lyiniwak, nisto Ayaskîmow, êkwa nisto Âpihtawikosisân namôy-okimânâhk tipêyihâtakosiwak êkwaniki onahîkâsow oyêyihcikêwak kiki sa opimohtêtamâkêwa mâmawinikêwina.
- Sâpô wâsakâmi-âpiwina mâcihtân ispihk Niski-pîsim, wîci-osihcikâtêw owiyasiwêwin pâsci nisto pîsim iskoyikohk sîtoskâmowin ohci itasinahikatêwin wiyasiwêwin wiyastêwin asici itêyihamowina pimohtêtamâkêwin ohci mâmawohkamâtowina êkwa ihtâwina êkwânîhi mitoni kî-mâmawohkamâtowak. Kwayâcihtâwin ta-nakiskamohtahk Owiyaſiwêwin isi Kihci-Okimâwikamik.

- Kihcêyimowin paminikêwin, CIRNAC ta-pêtaw ôma wîhtamâkêwin isi Mâmawapiwin ohci Nistam-Iyiniwak sâpô Mécimwâci Nîsôhkawêwin Itâpacihcikan, ôma Ayaskîmow Tapiriit Kanatami sâpô Ayaskîmow Kihci Wiciwâkanihtowin Mâmawihitowina, êkwa Âpihtawikosisân Okimâwiwin Mâmawapôwîkamik sâpô Mécimwâci Nîsôhkawêwin Itâpacihcikan. Ayiwâkês, itêyimowin êkwânima CIRNAC ta-pêtaw ôma wîhtamâkêwin isi Tastaw Okimânâhk Onikânêwak Mâmawapiwin kiki mâmiskotamowin asici âsawi-tipêyimisow Nistam-Iyiniwak.
- Pimohtatâwin Mâmawihitowina ta-osihcikâtêw oyakihcikêwin ta-kwayâcihtâw ta-itisaha, kiskinowâpahtihwêwin natotamawin ohci êkwânima oyakihcikêwin ohci mêkwâc kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik êkwa mêkwâc okimânâhk nâkatêyihitamowin ihtâwina tâpiskôc ôma Kânata otasihkêwin Ayisiyiniw Omiyikosiwin Nôkosîstamâkêw.
- Mâci-mâmawohkamakêwin isi kisiskâpayihcikêwin ohci Okimâwiwinahk Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Oyasiwêwin, isi tipêyimowin asici mâmawohkamakêwin naskomowin ohciTêpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7.

Pâmwayês Opâskâwêhowi-pîsim 30, 2024:

- Okimânâhk nakiskamotâw Owiyaſiwêwin pîhci Kihci-Okimâwikamik.
- CIRNAC ta-kistascikâtêk ôma Okimâwiwinahk Nawasonikêwin Mâmawihitowina êkwânima ta-kî-mâmawisîhcikêhk ohci Nistam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisân tipêyihâtakosiwak ohci Pimohtatâwin Mâmawihitowina mîna mâci otinamwak masinahikana kiki ôhi nêwo Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak atoskâtamowina asici sîtoskâkêwin ohci Nêhiyaw Opaminikêw natonikêwin onahîkâsowak.
- Pimohtatâwin Mâmawihitowina ta-pîkiskwâta pimohtatâwin nocihtawin sâpô askinihahk cikâstêpayicikanis pimipayihcikêwin.

Pâmwayês

Manitowi-kîsikani-pîsim 31, 2024:

- Okimâwiwinahk Nawasonikêwin Mâmawihitowina ta-nawasonamwak mîna itisahamwak itêyimowina isi Okimâwinahk ta-nawasonihcik oki nêwo Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak.
- Okimâwiwinahk Nawasonikêwin Mâmawihitowina êkwa Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-osihcikâtêw Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik kiki nawasônîkêwin ohci CIRNAC Okimâw. Êwako piyasêyimowin êkwânima tipêyihâtakosiwak ohci Okimâwiwinahk Nawasonikêwin Mâmawihitowina ta-kî-kwêskapiwak ta-isi itapicik tipêyihâtakosiwak ohci Okimâwiwinahk Onâtamâkêw Mâmawapôwîkamik.
- CIRNAC ta-kistastâw 13 Itêhkêskamik Nawasonikêwin Mâmawihitowina asici sîtoskâkâwin ohci Okimâwiwinahk Nawasonikêwin Mâmawihitowina êkwa Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak.
- Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-mâcihtâw piskihci kakêskwêwin kisiskâpayihcikêwin êkwa masinahikêhêwin ohci otatoskêwak asici nîkânêyihâtakwan nahâpahtamowin isi CEO êkwa ayisiyiniw wîcihiwêwin onahîkâsowak ta-wîcihiwêcîk asici ôma masinahikêhêwin paminikêwina kiki Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik.
- Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak asici sîtoskâkêwin ohci CIRNAC êkwa kihci-okimânâhk ta-mâci nisitawinahkik atoskêwîkamik tawâwin pîhci Okimâwiwinahk Askîwin Itêhkêskamikohk êkwa itahto kâ-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk.

Pâmwayês Opâskâwêhowi-pîsim 30, 2025:

- Itêhkêskamik Nawasonikêwin Mâmawihitowinas asici Okimâwiwinahk Onâtamâkêw pimohtêstamâkêwin ta-nawasona 13 Itêhkêskamik Onâtamâkêwak êkwa atoskêwin asici Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-itisaham itêyimowina isi Okimâwinahk ta-nawasônîkêcik.
- Âhkami masinahikêhêwin okimâwiwinahk otatoskêwak asici Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.10 Pamihcikêwin ta-pisiskêyihcikêw nocihtawin ohci Okimâwiwinahk Kakwêcihkêmwina Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin, mîna ahpô itikwê UNDA Pamihcikêwin. Mâci-masinahikêhêw itêhkêskamik otatoskêwak.
- Itêhkêskamik Nawasonikêwin Mâmawihitowina êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêwak ta-osihcikâtêw Itêhkêskamik Onâtamâkêw Okimâhkânak asici sîtoskâkêwin ohci Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak.
- Okimâwiwinahk Onâtamâkêwak ta-osihtâw Okimâwiwinahk Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihitamowin Okanawêyihcikêwak

Kakêskimiwêwin Wâsakâmî, êkwa Okimâwiwinahk mîna Itêhkêskamik Onâtamâkêwak ta-osihcikâtêw Itêhkêskamik Kêhtê-ayak êkwa Tâpowakêyihitamowin Okanawêyihcikêwak Wâsakâmî Kakêskimiwêwin.

Pâmwayês

Manitowi-kîsikani-pîsim 31, 2025:

- Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Otatoskêwîkamik otatoskâtamwak mîna yôhtênîkâtêw.
- Ka-pimitisahikâtêk kaskihowin pimohtatâwin ohci Okimâwiwinahk êkwa Itêhkêskamik Onâtamâkêw Otatoskêwîkamik nisitawêyihcikâtêwin isi okimânâhk itâpahtamowin ohci itêhkêskamikohk tipêyihcikêwin, ôma okimânâhk, kê-piskihtahastâhk, êkwa tipahaskanihk okimânâhk sîhkîmâwak ta-mâmwî atoskêcik isi kîhkâtêyihâtakosiwin mîna itêyimowin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 ta-nîsohkamakêhk pitos kêyiwêhk nawasonikêwina kiki ka-nahikiskatômakahk kê-piskihtahastâhk êkwa tipahaskanihk nânîhkêyimowin.

ÊKWA ISKWÊYANIHK

Ôma wiyawinikêwin ohci Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak êwako Nahipayiwin ta-mâci-nâkatohkâcikâtêk wanitotamâkêwina isi okimânâhk pimipayihtâwina êkwa pamîstakêwina êkwânihi nîkânastamâkêw isi Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin pîkonikâtêwina. Nâkatêyihamowin, ê-kîskâyawâki nîkâninikâsowin, ayakaskâwa kwêskastâwin, êkwa kwayaskwascikêwin kwayaskwâtisiwin êkwânihi kistêyihcikâtêwina êwako ta-kî-sôhkâstêkih pîhci ôma Nêhiyaw-nîkânêwin, êka-sâkocihiwêwin, nêhiyawîhchikêwin pêyâhtakêyimowin êkwa âstamêpitamâkêwin atoskêwin ohci Onâtamâkêwak.

Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 êwako ohcipayinw ôma Okimâwiwinahk Kakwêchikêwiniw isi Wanihiwêwin êkwa Nipahtâkêwin Nêhiyaw iskwêwak êkwa Iskwêsisak mîna kêhcinâhiwêwin êkwa Tâpwîwina ohci wîtotîmâkanak êkwa paspîwiwiniwak. Nêhiyaw iskwêwak, iskwêsisak, êkwa 2SLGBTQQIA+ ayisiyiniw ayâwak nahiyikohk miyikosiwin ta-pimatisicik isi kanawêyihcikâkosiwin êkwa pêyâhtakêyimowin. Nêhiyawak ayâwak miyikosiwin ta-pimatisicik pîhci Kânata. Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak êkwânima natawêyihcikâkwan yahkohtêwin kiki ayâsîhtamowin isi okimâwiwinahk âyimihiwêwin ohci tawâwina êkwa wanitotamâkêwina êkwânihi ka-kî-ihcikohki aspin ohci Mâmawinitowin. Ihtakon mistahi atoskêwin ta-itocikâtêk, mîna kisiskâpayiwin oyêyihcikêwin ka-ascikâtêk.

"Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 osihcikâtêw mitoni iyikohk iynîsiwin. Ê-kistêyihcikâkwahk itêyimowin, mitoni mwêstasin"

Êkosi mâna ôma Nêhiyaw mâmawinitowin âpacihtawak pakwahtêhon é-osihcikohk ohci wâpiskimînak ta-kistêyihcikâtêkih nahêyihcikâkêw mîna nahêyihcikâkêw tastâw ayisiyiniwak. Ôma Nêhiyaw êkwa Ayisiyiniw Omiyikosiwin Onâtamâkêwak êkwa sa otatoskêwîkamik ta-kî-sîpêkipayikihk, nîso-nîpitêstêwa wâpiskimînak, ta-takwastahk nîso askiya nîso askiy-itâpisiwina. Ôma Âpihtawikosisân kâkikê kiskinawâcihowin mîna kiskinawâcihchikâtêw ka-âniskôsihtâhk nîso nêhiyawîhtwâwina. Êwako ôma Nahipayiwin ta-âpacihtahk namôy-Nêhiyaw itâpahchikan, ôma oyêyihcikâkêwin ohci Onâtamâkêw, ta-osihcikâtêw êka sâkocihiwêwin nâkatêyihcikâkêwin ihtâwin êwako ta-kî-pimohtêmak nanapo askiya.

Nêhiyaw mâmawohkamakêwin onîsôhkamâkêwak itêyihcikâkêw êkwânima pimohtatâwin ohci Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7 mâcihtân pîhci isistawin ta-kwêskiwêpinikêhk mîna osk-âyiwan Kânata sa wâhkôhtowin asici Nîstam-Iyiniwak, Ayaskîmow, êkwa Âpihtawikosisânak. Êwako ôma ta-mâcihtân oskayi pimohcêskanaâs kiki Kânata, sôhkisiwin wiyastêwin ohci Nêhiyaw êkwa ayisiyiniw omiyikosiwin, asici nahiyikohk mîna ê-kîskâyawâki nîkâninikâsowin kiki kahkiyaw.

2024 êwako ta-kî-askiy ispîhk tâpowakêyihcikâkêw mîna pakosêyimowin kîsihchikâtêw.

Ôma wîhtamâkêwin kîsêyihcikâkêwin asici kiskisimowin pîkiskwâcikâtêw ohci mâmawohkamakêwin nîsôhkamâkêw iyikohk nêsowan itowahk aspêyimowin, mîna pakosêyimowina wâsakamî Têpwacikâtêwin kiki Kwayaskwâtisiwin 1.7.

“
“Namôy misi
tâpowakêyihtamowin, mâka
misi pakosêyimowin.”
”

ISKÊYANIHK PÎKISKWÂTAMOWINA

1. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) December 16, 2021. [Minister of Crown-Indigenous Relations Mandate Letter \(pm.gc.ca\)](#) (last accessed April 11, 2024)
2. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Crown-Indigenous Relations and Northern Development Canada. [The federal pathway \(rcaanc-cirnac.gc.ca\)](#) (last accessed April 11, 2024)
3. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Crown-Indigenous Relations and Northern Development Canada. [Report of the Roundtable on Missing and Murdered Indigenous Women, Girls and 2SLGBTQI+ People \(rcaanc-cirnac.gc.ca\)](#) (last accessed April 11, 2024)
4. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Carreiro, Donna. June 5, 2023. [Mother. Sister. Daughter. \(cbc.ca\)](#) (last accessed April 11, 2024)
5. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Crown-Indigenous Relations and Northern Development Canada. [Highlights from the Report of the Royal Commission on Aboriginal Peoples \(rcaanc-cirnac.gc.ca\)](#). (last accessed April 11, 2024).
6. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Aboriginal Justice Implementation Committee. November 1999. [Report of the Aboriginal Justice Inquiry of Manitoba \(ajic.mb.ca\)](#). (last accessed April 11, 2024).
7. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Crown-Indigenous Relations and Northern Development Canada. [Truth and Reconciliation Commission of Canada \(rcaanc-cirnac.gc.ca\)](#). (last accessed April 11, 2024).
8. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. [Home Page - Final Report | MMIWG \(mmiwg-ffada.ca\)](#). (last accessed April 11, 2024).
9. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Amnesty International. October 2004. Canada Stolen Sisters, A Human Rights Response to Discrimination and Violence against Indigenous Women in Canada, [~AI5641.doc \(amnesty.ca\)](#). (last accessed April 11, 2024).
10. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) The Honourable Wally T. Oppal. November 19, 2012. [Forsaken: The Report of the Missing Women Commission of Inquiry - Executive Summary \(gov.bc.ca\)](#) (last accessed April 11, 2024)
11. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) National Center for Truth and Reconciliation. University of Manitoba. [Reports - NCTR](#) (last accessed April 11, 2024)
12. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Truth and Reconciliation Commission of Canada: Calls to Action. 2015. [Calls to Action English2.pdf \(exactdn.com\)](#) (last accessed April 11, 2024).
13. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin) Yellowhead Institute. December 2022. [Calls to Action Accountability: A 2022 Status Update on Reconciliation. TRC-Report-12.15.2022-Yellowhead-Institute-min.pdf \(yellowheadinstitute.org\)](#). (last accessed April 11, 2024).
14. Wâpahta ispi mayihk âniskômohcikan.

- 15. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. 2017. Our Women and Girls Are Sacred: Interim Report of the National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. [ni-mmiwg-interim-report.pdf \(mmiwg-ffada.ca\)](https://www.mmiwg-ffada.ca/ni-mmiwg-interim-report.pdf) (last accessed April 11, 2024).
- 16. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Viens, Jacques. 2019. Public Inquiry Commission on relation between Indigenous Peoples and certain public services in Québec: listening, reconciliation and progress, [Final_report.pdf \(gouv.qc.ca\)](https://www.gouv.qc.ca/finances/rapports-et-statistiques/rapport-public-consultation). (last accessed April 11, 2024).
- 17. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Public Health Agency of Canada. 2018. [Key Health Inequalities in Canada: A National Portrait – Executive Summary – Canada.ca](https://www.canada.ca/en/public-health/services/health-inequalities-in-canada). (last accessed April 11, 2024).
- 18. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)** National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. 2019. Reclaiming Power and Place: The Final Report of the National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls.. [Final Report | MMIWG \(mmiwg-ffada.ca\)](https://www.mmiwg-ffada.ca/2019/04/23/final-report/). (last accessed April 11, 2024).
- 19. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Canadian Femicide Observatory for Justice and Accountability. [Trends & Patterns in Femicide – Femicide in Canada](https://www.cfoja.ca/en/observatory-reports/trends-patterns-in-femicide). (last accessed April 11, 2024).
- 20. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. 2019. A Legal Analysis of Genocide, Supplementary Report of the National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls. [EXEC_cover \(mmiwg-ffada.ca\)](https://www.mmiwg-ffada.ca/2019/04/23/EXEC_cover/). (last accessed April 11, 2024).
- 21. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Crown-Indigenous Relations and Northern Development Canada. 2021. [Federal Pathway to Address Missing and Murdered Indigenous Women, Girls and 2SLGBTQIA+ People \(rcaanc-cirnac.gc.ca\)](https://www.cirnac.gc.ca/2021/04/23/federal-pathway-to-address-missing-and-murdered-indigenous-women-girls-and-2slgbtqgia-people). (last accessed April 11, 2024).
- 22. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
2021 Missing and Murdered Indigenous Women, Girls and 2SLGBTQIA+ People National Action Plan: Ending Violence against Indigenous Women, Girls, and 2SLGBTQIA+ People. June 3, 2021. Page 10. Message from the National Family and Survivors Circle, [https://mmiwg2plus-nationalactionplan.ca/eng/1670511213459/1670511226843](https://www.mmiwg2plus-nationalactionplan.ca/eng/1670511213459/1670511226843) (last accessed April 16, 2024).
- 23. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
[THE CONSTITUTION ACTS, 1867 to 1982 \(justice.gc.ca\)](https://www.justice.gc.ca/eng/1670511213459/1670511226843). (last accessed April 11, 2024).
- 24. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Department of Justice Canada. Background: United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples Act, <https://www.justice.gc.ca/eng/declaration/about-a-propos.html#:~:text=This%20Act%20requires%20that%20the%20diverse%20and%20two-spirit%20persons>. (last accessed April 11, 2024).
- 25. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Forum of Canadian Ombudsmen. [Ombudsman Offices – Forum of Canadian Ombudsman \(ombudsmanforum.ca\)](https://www.ombudsmanforum.ca/en/ombudsman-offices). (last accessed April 11, 2024).
- 26. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
The Joint Federal / Provincial Commission into the April 2020 Nova Scotia Mass Casualty. March 2023. [Turning the Tide Together: Final Report of the Mass Casualty Commission, Volume 6: Implementation – A Shared Responsibility to Act](https://www.jointcommission.ca/en/turning-the-tide-together). (last accessed April 11, 2024).
- 27. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
[Financial Administration Act \(justice.gc.ca\)](https://www.justice.gc.ca/eng/1670511213459/1670511226843). (last accessed April 11, 2024).
- 28. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
Ombudsperson British Columbia. [Services for Indigenous Peoples – Office of the Ombudsperson \(bcombudsperson.ca\)](https://www.bcombudsperson.ca/en/services-for-indigenous-peoples). (last accessed April 11, 2024).
- 29. (Namôy ihtakon isi Paskwâwinîmowin)**
The Government of Canada. 2021. [Archived – Budget 2021 \(canada.ca\)](https://www.canada.ca/en/government/department/2021/04/2021-budget)

